

BREVE TIL BARON HERMAN SCHUBART
 II
 BREVE FRA P. O. BRØNDSTED OG CHRISTIAN VIII

Ved
 ØJVIND ANDREASEN

11 BREVE FRA P. O. BRØNDSTED

17.

Badisca. sydligere Havn end Otranto i Apulien
 den 1ste Mars 1813.

Saa har jeg da endelig atter fast Fod paa Italiens kjære Kyst! Det forekommer mig som var jeg Deres Excellence og de andre kjære og ædle Mennesker som ynde mig og som jeg elsker og agter højt meer end halvvejen nærmere. Det adriatiske Hav, som Hellenerne og Romerne belagde med Navnet det *troløse* adskiller os dog ikke mere. — Modvind og Vinter og Uvejr holdt os sex lange Uger fængslede i Corfou. Vi slap da endelig rundt om Øen til dens Vestside, men for at dvæle atter fjorten lange Dage i Porto Timoni som voldsomme Vestvinde og immerkrydsende engelske Blokadeskibe hindrede os at forlade. Vi forlode Porto Timoni i Gaar efter Middag, en gunstig Sydvind bragte os ud paa Dybet men forlod os troløs under Fanò. Usikre Vindpust kastede os siden hid og did. Et Uvejr rejste sig mod Midnat fra Norden forsløeg os fra vor Kurs (vi styrede mod Barletta) og joeg os ned mod Apuliens sydligste Kyst. Vi have henbragt, min lille *Lunzi* undtagen som sov sødelig midt i Faren, en ængstelig Nat. Mod Daggryet befandt vi os nær denne lille Bugt og slap just lykkelige hid fem Minutter før en mægtig Engelsk Krydser, en Fregat fra Stationen for Otranto, styrede langsomt tæt forbi vort enge Tilflugtssted, hvor vi havde skjult os bag en ved Udløbet fremragende Klippe. Efter en trættende søvnløs Nat prøvede jeg at sove nogle Timer, men kunde ikke — jeg rejste mig atter for at sende vedlagte Brev til min elskte Pige og disse Linier til Deres Excellence med et Bud vi sende til Otranto for at hente

os Proviant og anden Hjælp indtil vi fra denne Øde kunne slippe did.

Hvor ubeskrivelig længes jeg efter at omfavne Dem min ædle Velynder! jeg har saa saare meget at tale med Dem om. Mit syge, lidende Sind tyrster efter den Lindring som allene Deres vennehulde Samtale og Efterretning fra mine Kjære i Fædrelandet kunne give det. De ville bevise mig en Velgjærning at sende mig alle mine Breve til Rom under vor kjære *Thorvaldsons* Adresse . . . Jeg har lært paa min lange Vandring at synge Hymnen til *T a a l m o d i g h e d*, en velgjørende men alvorlig Genius, som mit Gemyt uviist tilforn undslog sig for at dyrke flittigen. Først i Lidelsers og dyrekjøbt Erfarings Skole lærer den alt for raske Ungdom Selvkundskab, den ædle *Æ d r u e l i g h e d* i *S i n d e t* som Hellenerne kaldte *σωφροσύνη*, og Tingenes sande Værd. Først den som er prøvet ved store og tunge Uheld anser ej mere de smaa. Dette Sindelag og denne kjække og religiøse Hengivenhed i det alstyrende Forsyns Villie anseer jeg for den sande Verdenskundskab, thi den er for det ædle Gemyt den skønneste Frugt af et virksomt Liv i den store Verden og erholdes saare vanskelig ved subjectiv Anskuelse og Tænkning i Studerekamret.

Vi have paa Corfou været modtagne af Alle med den venligste Velvillie især af Deres Ex-s værdige Ven C^{nsl} Imp. *Lesseps*, af General *Donzelot* og den kejserl. Ordonnateur Mr *Thiebaut*. jeg bringer et Brev med fra M^r de *Lesseps* til D. E. Med et friere og muntre Sind vilde jeg denne Sinde paa Corfou fundet god Anledning til Undersøgelse og til at berige min Medaillesamling ved de betydelige militaire Gravninger i Corfous Paleopolis som bestandig fortsætter. jeg har gjort hvad jeg kunde og ibl: andet forøget min Samling med i det mindste et hundrede antike Mynter tildeels ret interessante. Alt hvad man af Sculptur har fundet, er, paa et venstre dejligt Been af en mandlig Statue nær, ubetydeligt.

Jeg fik først paa Corfou den behagelige Efterretning at *Belloli*, som førte min ædle afdøde Vens Papirer og Bøger med sig, lykkelig er ankommen til Italien. Det var den største Dumhed *Belloli* kunde begaae ej at deponere det Alt hos Grævinde *Lunzi* og hun er aldeles uskyldig da min Ven strax efter sin Ankomst paa Zante blev syg og døde hende ukjendt. jeg har i flere Breve strax og stedse i Duplicat bedet *Belloli* ved sin Ankomst i Italien Ingen at overantvorde min Vens Efterladenskab uden allene Deres Exc. hvis De ønskede det, hvis ej, at bevare det Alt til min Ankomst. jeg kjender nøje min Vens Portofeuille og troer mig forpligtet at drage *Belloli* til nøjagtigt Ansvar. jeg frygter Fortræd og Modgang ogsaa i denne Henseende thi neppe er vel nogen Anden

mindre i Stand til at skatte *Koes'* Papirer end just Belloli, et godlidende, men, uden for Musikken, det uvidenste Menneske.

Jeg sender D. E. vedlagt et Exemplar af den Anmeldelse af mine Venners interessante Gravning, hvortil jeg og nærværende medhjælp i det phigaliske Tempel, som under vor Opsigt blev bekendtgjort i Zante. jeg beder D. E. at sørge for denne Anmeldelses Bekjendtgjørelse i Italien og at forsende den til Dannemark for at lade den aftrykke (helst i den franske Original) i vor bedste Avis. Den phigaliske Frise er uden Sammenligning det skønneste Sculpturmonument opdaget i Grækenland i de sidste tre Aarhundreder. Min Ven Baron *Stackelberg* har fuldendt sin skønne Tegning af alle Frisens Forestillinger. Den er som alt Vigtigt af vore fælles Portofeuiller bestemt for vort fælles Værk over Grækenland som jeg paa egne og mine Venners Vegne er befuldmægtiget at fremme. Har en sjælden Lykke begunstiget vore Bestræbelser, saa haabe vi og at et Værk af den Natur, som det vi maaskee kunne give, ej vil blive modtaget med Ligegyldighed af vore oplyste Landsmænd. jeg har havt Breve paa Corfou fra alle mine Rejsecompagnons. De ere igjen tilbage i Athen men den arme Baron *Haller* har havt det Uheld at lide Skibbrud i en Storm paa Overfarten fra Zante til Patrasso og miste det Meste af hvad han førte med sig. Denne min kjære hengivne Vens Modgang har meget bedrøvet mig.

jeg sendte i en stor Pli til H. E. Græve *Schimmelmänn* fra Patrasso for henvend 5 Maaneder siden en Afhandling i Form af Brev til Deres Excel. over mine Undersøgelser og vor interessante Gravning i Ruinerne af Carthia paa Øen Zéa. jeg sendte den til H. E. Græve S[chimmelmänn] fordi jeg den Gang formodede D. E. i Kjøbenhavn. jeg bad tillige D. E. at meddele denne Afhandling til min Lærer og Ven Geheimen Rath *F. A. Wolf* i Berlin til Indrykkelse i hans Museum. Er den ham meddelt da skader det ikke, men har De maaskee endnu ikke sendt ham denne pli da beder jeg Dem hellere at holde den tilbage, og bevare den til min Ankomst i Livourno. jeg har siden fundet vigtige Bidrag for dette Hefte, men dette er ikke den fornemste Aarsag til min nærværende Begjæring, denne er: at det imellem os er afgjort siden: at ethvert vigtigt Bidrag af vor græske Portofeuille allene kan bekendtgjøres af os selv i vort fælles Værk.

Min lille elskværdige Lunzi, som er frisk og munter, beder mig sende hans ærbødigste Hilsen til hans Faders og Families Ven. Gud signe Dem, min ædle Velynder, og Deres elskværdige Familie. Med hjertelig Hengivenhed. Deres forbundneste Ven og Tjener

D' Brøndsted.

Roma den 18de Maj 1813.

Saa er jeg da endelig atter efter saa megen Omflakken, gjen-nem saa megen og heterogen Erfaring stundom i Medgang ofte i Modgang og Sorg, saa er jeg da endelig atter sluppet til det gamle, hellige Roma, mit gejstige Fædreland. D. E. forestiller Dem lettelig hvor jeg glæder og vederqvæger mig i Romas velgjørende Skygge. Hende, Stædernes høje og majestætiske Dronning forunde Skjæbnen om føje Tid Hendes forrige Fred — og mig skænke Nornen en liden beskedn Paulun i Hendes brede Vingers Skygge indtil min Død — Dette er mit eneste jordiske Ønske — Dog Rum maa der være i den lille Hytte ogsaa for min trofaste Pige — thi vel mener jeg med den Digter, som af alle best veed at skatte Jordens gode Ting:

»Eine Welt zwar bist Du, o Rom, doch ohne die Liebe
wäre die Welt nicht die Welt, wärest denn Du auch nicht Rom.«

Tilgiv, ædle Velynder, at Roma henriver Deres Ven for et Øjeblik fra Tanken om Deres venlige Brev som ligger for mig; jeg modtoeg det igaar af vor fortreffelige *Thorvaldson*. Det var mig en saare velkommen Stemme fra det parthenopiske Montenero. Dets hele Indhold skal vorde nøje draget til Minde.

Vi ankom vel allerede i Forgaars, Søndags, Eftermiddag Kl: henved 4 til Rom — men det var alt for silde at skrive med Dagens Post. Skjønt Vejr og for Resten god Lykke fulgte os paa hele Turen hid. Vi fandt vel intet Spor til Røvere men have dog været nødsagede til at have 3 a 4 Mands ved hver Statjon af-vexlende Escorte fra *M o l a* af indtil *V e l é t r i*. I denne sidste Stad sidde et par af Skurkerne i Fængsel som nylig ere paagrebne. Man transporterer dem hid at modtage deres Dom. Hverken i Fondi eller siden i Terracina vare Toldbetjenterne slemme — tvertimod. Med min Medaillesamling som jeg med Flid angav og foreviste paa det nøjagtigste, havde det ikke mindste Vanskelighed og h^r Consul og Ridder *Heigelin* kunde godt have sparet mig al den Ophævelse i Napoli, hvis han, som det mig synes en Consul vel egner og anstaaer, havde været bedre underrettet. jeg maa oprigtig tilstaae D. E. at Ridder *Heigelin*, som til Forsvar for mine uskyldige Medailler gaar løs paa Ministre og Cavalerer o. s. v. forekomer mig særdeles at ligne Ridder *Don Quixotte* som i modsat Hensigt saa drabelig gik løs paa de Stakkels Dragedukker, gelejdende hans hyppige Sværdslag og Ødelægelsens Vederstygelighed med den pathetiske Tale: »holder Stand, I forvorpne Kjæltringer, holder Stand og undviger ikke &c &c thi Eders Time er kommen« — jeg er overbeviist om at Ridder *Heigelin* meente

det meget vel — saa meente det ogsaa fordem den berømmelige Ridder de la Mancha, men hverken Mandens Dukker hist eller mine Medailler her havde forbrudt det allermindste og Dukke- manden og jeg have befundet os ilde ved Riddernes gode Mening og Tapperhed. Det er overalt en for andre meget ubequem Sygdom at tage en Myg for en Elefant, som et treffende dansk Ordsprog kalder Ophævelse om ingen Ting. jeg bærer for Resten ikke mindste Nag til Heigelin — tvertimod — jeg vilde kuns ønske mig en Lejlighed som jeg hidtil ikke fandt, at vise ham sand Velvillie og Tjeneste. kuns tilstaar jeg D. E. som til min Ven og Velynder, at jeg hos M a n d e n ikke lider det umandige, usikre, urolige Væsen. Foruden ædelt Sindelag, og Lys i Hovedet fordrer jeg endnu som M a n d e n s Særkjende et vist Mod og Kækhed i Livet, en Vished i sin Sag saa ofte han handler, grundet paa Overbevisning og klar Anskuelse — og min Følelse siger mig at jeg ikke fordrer for meget — At jeg ikke personlig tog Afsked med h^r Heigelin vil han tilgive mig naar han erfarer at det stedse var min Sædvane at undvige disse for mig yderst trykkende og ubehagelige Afskedsbesøg. Baron *Schubarts* Familie var den eene- ste i Napoli med hvem jeg tog personlig Afsked — Til alle øv- rige Venner og Bekjendte uden Undtagelse, til Erkebiskoppen af Tarent f: ex: til General *Lostanges*, Cheval: de *Clarac*, *Carelli*, *Estermann*, *Moritz*, Mad: *Filangieri* &c &c sendte jeg blot mine Afskedskaart — H^r *Due* kan deri være mit Vidne — saaledes ogsaa til den gode H^r Heigelin . . .

Vor ædle Thorvaldson befinder sig vel — saaledes mine øv- rige Venner her — jeg har endnu blot havt Tid til at ordne mine Manuskripter et Lidet og at besøge Peterskirken og Vaticanen. Dog var jeg alt i gaar hos M^r de *Rossi* og har de kjærligste Hil- sener til D. E. og Baronessen fra den interessante Mad. de *Rossi*. Han selv er fraværende jeg troer i Viterbo og kommer først om nogle Dage tilbage . . . Den samme Veturin som bragte os hid, vender i Morgen tilbage til Napoli og skal bringe et langt Brev fra mig ang: mine Vaser og øvrige Sager som bleve tilbage under h^r *Dues* gode Varetægt. — jeg har i Dag efter Middag Audienz hos General *Miollis* og skal i Morgen melde Dem om min Mod- tagelse —

Gud signe Dem, min ædle Velynder, Baronessen og Deres hele Huus, saa ønske af Hjertet min kjære lille Conrad og Deres Excel- lences hengivneste og taknemmelige Ven

D. Brøndsted.

Roma den 22 Junij 1813.

... Min hjærteligste Tak for de sidste kjære Breve D. E. sendte mig. Min trofaste Piges og den gode *Lunds* Breve indeholdt gode Efterretninger og den levende Tanke om de kjære Mennesker som vente mig der hjemme udvider og styrker atter mit stakkels Hjerte som ellers Afskeden fra det hellige Roma vilde trykke haardt — jeg nægter det ikke — thi her og neppe noget andet Sted paa Jorden er mit Værksted — jeg føler det dybt, og nu, efter tre frugtbare Aars dyrekjøbt Erfaring, meer end nogen Sinde tilforn. —

Jeg afgaaer fra Rom i Morgen aarle, over Siena til Florenz — videre over Bologna til Venedig — jeg har kjøbt mig for 80 Scudj en ret god Rejsevogn. Florenz forbi skal det gaae, haaber jeg, med raske Skridt fremad. Intet skal blive forsømt af hvad D. E. har anbefalet mig —

Ved D. E.s Ankomst til Rom vil De finde hos vor kjære *Thorvaldsen* en Pakke til Dem indeholdende et læseligere Afskrivt af den Afhandling over Gravningen i Karthaia som De var saa god at laane mig; ogsaa deri et Exemplar af de VIII skjønne *Cimarosaiske* Duetter for Baronessen. endnu vedlagt: Brevet fra den gode O. Lund som jeg ogsaa takker Dem hjertelig for at have sendt mig.

... Jeg har i Dag hævet endnu 100 Scudj hos den gode h^r de *Rossi*. *Thorvaldson*, min lille *Lunzi*, *Riepenhauernerne* og jeg have nylig besøgt denne elskværdige Familie i Frascati. de *Rossi* har under mit Ophold i Rom viist mig megen Høflighed.

... Med inderlig Hengivenhed. Deres Excellences forbundneste Ven og Tjener

Brøndsted.

Montenero ce 5 Juillet 1813

Je ne peux pas me refuser le plaisir de Vous écrire d'ici, mon noble ami, du moins quelques lignes. Je Vous les écris de Votre propre chambre, assis dans Votre fauteuil, a Votre table; l'espalier verd et la petite colline, qui borne la vue de Votre chambre, devant moi; je tourne le dos à Mr *Beaujour* (commerce de la Grece) & à toute la société savante que Vous possédez à Monte-nero. je ne sçaurais Vous exprimer le plaisir que j'ai éprouvé en parcourant les jolies petites plantations de M^e la Baronne, qui entourent Votre asyle Etrusque, en jouissant de la vue magnifique de la feuillée et du demicircle du banc en haut. Sans me brouiller avec le genie paisible & doux qui semble resider dans ce charmant lieu, j'ai maudit un peu le mechant chemin qui separe, bien mal à propos,

Vos deux jardins. Une bonne personne, je crois qu'elle s'appelle *Marianne*, m'a tout montré, même la chambre dans l'autre maison que j'occuperai un jour, si Vous permettez, à mon retour à Montenero; elle m'aussi prié de Vous dire comme tout est entretenu dans la propreté & l'ordre le plus parfait. Quelque pressé que je suis, je ne pouvois quitter Livourne sans voir Votre Montenero. Il meritoit ce me semble, qu'on lui change le nom en Monte Bello; car Votre villa Etrusque ne cede en rien, selon moi, celle de Parthenope. j'emporte quelques oeillets; ceux-ci et leurs compagnes: les fraises, les feuillées, les ceps de vigne &c semblent me prier d'interceder pour elles aupres de V. E. et M^e la Baronne à fin que Vous veuillez bien continuer à les aimer un peu & surtout Vous hater venir en jouir encore pendant que la belle saison leur conserve les charmes & la fraicheur. — —

... j'ai vû à la hate la ville [Livourne], le port, la synagogue des juifs, les collections de tableaux & de medailles du predicateur Anglais. je fus hier au soir au spectacle avec la famille de Mr *Ulrich*. la salle est belle & la bande n'est pas mauvaise. je vins ce matin à 6 heures à Monte-nero, j'en retourne à present à huit heures en ville et j'espère d'être à Florence ce soir encore avant minuit. j'y ai laissé mon cher petit *Lunzi* avec mon ami le Baron d'*Eckardstein* a mon domestique.

Veuille Dieu que ces lignes Montenegrines Vous trouvent, V. E. & Votre epouse, en bonne santé, et non pas à Naples mais bien à l'alma & santa Roma. Donne moi, je Vous en supplie, de nouvelles de Votre Excellence bonnes & satisfaisantes, à Vienne. Addio, mille volte addio! De Votre Excellence le tres humble s[erviteur] & sincère ami

D. Brøndsted.

21.

Wien den 9 August 1813.

Mit sidste Brev til Deres Excellence var fra Venedig af 18 Julij — jeg havde alt længe siden atter skrevet til Dem, min ædle Velynder — thi jeg kunde vel siden Venedig havt nok at fortælle Dem — men jeg vidste ikke hvorhen at sende mit Brev, om til Napoli, om til Rom eller til Deres kjære Montenero. Endelig erfarer jeg i Dag til min største Glæde, af Madame de *Ramdohr* som ganske uformodentlig er ankommet hid, at D. E. og Familie alt før hendes Afrejse fra Rom var gennemrejst og havde medtaget til Firenze vor kjære elskte *Thorvaldsen* — Det var en glædelig Tidende og jeg griber Pennen som snarest for at tilskrive Dem. Intet Ord om den Recidive som opholdt Dem i Napoli og hindrede mig at omfavne D. E. endnu een Gang i Hesperia

— jeg haaber til Gud at blive underrettet om at De atter er saa rask og munter som nogen Sinde tilforn — gid jeg turde haabe det samme om Baronessen — og gid jeg snart maatte faae (var det og først i Hamborg eller Kjøbenhavn) en lille skriftlig Talisman som bevidner mig at De ikke glemmer en trofast Ven som stedse vender sit Øje mod Polarstjernen og stræber den nærmere. Min Polarstjerne staaer for Resten ikke stille over Finmarken men over Islinge, et smukt Gods i Nærheden af Wordingborg som tilhører min Svoger og hvor en vis lille Pige navnlig *Frederikke* for Nærværende Tid opholder sig — Efter denne Polarstjerne styrer jeg snart videre og agter paa min Cours fra Heiligenhafen til Laaland at tage adskillige engelske Fregatter som, i Følge de sidste Aviser, monne opholde sig i disse Farvande —

Førend jeg gaar til Noget Andet maa jeg omtale et Brev som jeg sendte D. E. fra Rom til Napoli og som jeg bad Dem venligst at indeslutte i Deres næste pli til Græve *Bernstorff* her. Det var til min Ven Baron *Stackelberg* her og mig saare vigtigt fordi det indeholdt et Brev fra hans Broder min kjære Compagnon i Athèn og Underretning om de af mig paa den yngre *Stackelbergs* Begjæring, til hans Tarv, gjorde Foranstaltninger. Dette Brev er B^a St. her ikke til hænde kommet og Græve *Bernstorff* har ikke heller faaet det — skulde D. E. slet ikke have faaet den hele pli? jeg udbeder mig indstændig Underretning desang: — — har D. E. ikke faaet denne pli, saa er dette mig et nyt Beviis paa de elskværdige H^{res} Franzosers smukke Postindretninger og retsindige Fremfærd. jeg bar selv denne pli paa Posthuset i Rom — Har D. E. maaskee heller ikke faaet et Brev jeg skrev Dem til fra Montenero, indsluttet i et Brev til Thorvaldsen som jeg sendte ham ved min Tilbagekomst fra Livourno til Firenze?

Fra Venedig tog jeg Vejen over Treviso, Ponticba og Clagenfurt gennem Kärnthner og Steyermark — jeg ankom til Wien for 10 Dage siden og forlader atter denne smukke og lystige By over Morgen — jeg tager Vejen over Salzburg og München meest fordi jeg har lovet at besøge *Kronprindsen af Bayern* paa min Gjennemrejse i Tyskland, ogsaa fordi jeg gjerne ønskede at see de smukke Kunstsamlinger i München. — Jeg kan ikke sige D. E. hvor det muntre Kärnthner Folk, den Frugtbarhed og Lystighed som strax ved min Indtrædelse paa Østerrigsk Gebet omgav mig, vederqvægede mit ved Nord Italiens Elændighed krænkede, sørgmodige Gemyt — Fra Clagenfurth til Wien mødte jeg mange østerrigske og herlige Tropper som især vandrede mod Grätz hvor en betydelig Lejr sammendrages — Man venter de kejs. østerrigske ved et nyt Feldtogs Aabning (hvis Freden ej ved et Mirakel skulde komme i Stand) i Triest og Fjume — Her er Alt i Bevægelse og store Troppecorps ere afgangne til den Bøhmiske Ar-

mees Forstærkelse — Intet Menneske tvivler paa at det kejserslige Cabinet her jo følger sin og Europas sande Interesse — Østerrigs Tiltrædelse til den nordiske Forening mod fransk Undertrykkelse og skjændigt Tyrannie er vis, hvis Krig udbryder paa ny — ulyksalige Dag da en Franskmand kom hist til Norden — jeg mener *Kronprindsen af Sverrig* — for at hindre ved sine uhørte Fordringer vort Fædrelands Medvirken til Europas gode Sag — Ogsaa did maatte en Franzos komme for at tilintetgjøre Nordens Sammenhold til Værn mod fremmet Aag — Ulyksalighed saae hine Bødler overalt — og hvor de henkomme høste uskyldige Nationer Intet uden Torne og Tidsler —

Wien interesserer mig overmaade. Der udtaler sig hos det Wiener Folk en vis Lystighed og Godmodighed som nødvendig maa behage den Fremmede. Skade at adskillige af de Samlinger her som jeg helst havde ønsket at see; f. ex. det prægtige Myntcabinet og Belvederes Gallerie &c ere indpakkede for at forsendes til Ungarn hvis man, som vel kunde være Tilfældet, skulde blive hjem-søgt med et bajersk Indbrud i Østerrige medens den østerrigske Armee agerer offensive fra Bøhmen af. Man anseer ellers disse Messures blot som Demonstrationer for at vise at man mener det alvorligt. jeg har her gjort ret mange behagelige og for mig lærerige Bekjendtskaber, tildels ved H. E. Græve *Bernstorfs* Omhu — Græven har overalt, paa D. E.s gode anbefalelse, viist mig overmaade megen Velvillie og Venskab; og jeg har henbragt i Hans Selskab mange behagelige Timer. Det *Lichtensteiniske* Gallerie her er at sammenligne med de bedste Italienske i Rigdom og Værdie — og Græve *Lamberg's* Vase-samling er det skønneste Privatmuseum jeg kjender af dette Slags — Hofraad *Neumann* den lærdeste nulevende Numismatiker og den berømte *Eckels* Efterfølger som Director for det kejserl: Myntcabinet, arbejder paa et stort Værk over de Høllenske Mynter og har fundet i min Samling adskillige smukke Bidrag — jeg har sørget for at Deres Italienske Academies Forhandlinger ere blevne Wiens Lærde bekjendte —

Fred. Schlegel er her og jeg har fornyet mit Bekjendtskab med denne skarpsindige og genialske Mand — det gjør mig ondt at jeg ikke fandt Baron *Humboldt* her — Han er endnu ved Congressen i Prag som nu vel snart vil opløse sig i sit Intet — Her ere mange Engælændere i denne Tid, hidkomne over Berlin. jeg har gjort Bekjendtskab, hos Baronesse *Humboldt* og Græve *Stackelberg's*, med et par — saare dannede og elskværdige unge Mænd: Honorable *Douglas Kinnaird* og *Hophouse* af hvilke den sidste ogsaa har gjort en lille Tour i Grækenland. De komme for faa Maaneder siden directe fra Engeland og forsikkre mig at der over hele Landet kuns er een Stemme om den os Danske skeete Uret og at Fred med det gode og kække danske Folk er den hele En-

gelske Nations inderligste Ønske. Alle Konstsamlinger her ere fulde af Portraits og Kobberstik forestillende de braveste Russiske Helte og de forskellige, stundom bizarre, Uniformer af Russiske Cosak- og andre Cavalleriecorps. Den ædle Marquis *W[ellington]*s store Sejer over de Franske ved Vittoria er her, og vel med Rette, Dagens Orden — Over halvandet hundrede Canoner, hele Armeens Bagage og Ammunitionsforraad — tyve tusinde Krigsfanger og Resten af Armeen forfulgt mod Pyrenæerne — disse Resultater synes at give den Retsindige et grundet Haab om Spaniens Frelse.

Hvor inderlig glæder mig den Tanke at D. E. atter vederqvæger Sind og Hjerte i Deres vante Familiekreds og i vor elskte Thorvaldsens Selskab paa det kjære Monte-nero. Der skal denne lille Emissaire opsøge Dem og give Gud den maatte finde Dem i det ønskeligste Velgaaende. jeg tilskrev nylig herfra, med en ung Spanier som gik til Rom, vor kjære Thorvaldsen et langt Brev som nu forfejler ham i Rom — gid det maatte lykkelig slippe ham til Hænde paa Monte-nero! — jeg maa begynde at sørge for D. Ex-s Rembours af Hvad jeg hidtil paa Deres venlige Foranstaltning har hævet. jeg fik i Rom hos Deres brave og interessante Ven h^r de Rossi 400 Scudj — De veed af mine Breve fra Monte-nero og Firenze at det Creditbrev som D. E. venligst meddelte mig paa *Bosi & Co*. blev mig unyttigt — derfor maatte jeg ved h: *Martens* eller rettere af Huset *Koepff & Co* i Venedig lade mig udbetale 200 sp[anske] Piastre som afskrevet paa mit Frankfurter Creditbrev fra D. E. til *Bethmann & Co*. jeg bruger her atter noget og den gode Græve Bernstorff vil, i Følge sit Løvte, hos Hans Banquier her besøge mig denne Sag. Formodentlig afskrives ogsaa paa same Credit hvad jeg her modtager, men jeg veed ikke endnu hvor meget eller hvorledes og skal nærmere melde desang: fra Augsburg el. Frankfurt. De 200 sp[anske] Piastre ang: som jeg i Venedig modtog corresponderer Koepff med D. E-s Correspondent i Augsburg h^r *v. Garb* som jeg haaber at see paa min Gjennemrejse og bringe det Brev som D. E. har givet mig til Ham. For det Første giver jeg mig nu den Frihed at sende indsluttet en Vexel paa 8 Dages Sigt, paa Grævinde *Lunzi* meddelt i duplo og med Avisobrev. jeg tænker at D. E. uden Vanskelighed vil kunne negociere den allenfals over Corfoù. Som Correspondent og Mellemand foresloeg jeg D. E. hellere *F a u c h e t* Directeur général de police à Corfoù eller og *Mr de Flam b o u r i á r i* à Corfoù, end den egennyttige lavttænkende uomskaarne Jøde *Biassy*. jeg skal af al Magt sørge for at D. E. kuns saare kort Tid skal komme i noget Forskud for mig og jeg ønskede mig gjerne til Hamborg el: Khvn et par Ord fra D. E. til b e s t e m t O r d r e: om jeg skal betale Hvad jeg ved min Hjemkomst endnu maatte være Dem skyldig, til Rybergs Comptoir el: hvor? Ogsaa maa jeg nok være D. E.

ikke endda saa lidt skyldig for den for mine mange Breve udlagte Brevporto — det forsømte jeg at erkyndige mig nøjere om i Neapel — deslige prosaiske Tanker gik mig reent af Sinde hver gang jeg kom hist op til Dem paa Deres dejlige parthenopiske Monte nero. jeg roser det parthenopiske, men jeg mener det i Sandhed ikke mindre godt med det Livournesiske — hvor det glæder mig at tænke Dem d e r! jeg haaber (og dette er eet af mine kjæreste Ønsker) næste Foraar at bringe Dem paa nogle Dage did en lille sællandsk Gjæst eller Gjæstinde som jeg vel troer ikke vil blive Dem og Baronessen uvelkommen — jeg har her modtaget kjære og trøstende Breve fra Hjemmet. Min elskte *Frederikke*, mine kjære Forældre og øvrige Familie befandt sig d 12 Junij alle i ønskeligt Velgaaende — men — Tidernes Tegn bringe Intet Godt for vort Fædreland — — ak — det koster mig mange og dybe Sukke!

Min lille *Lunzi* hilser 1000 Gange — jeg omfavner Dem, min ædle Velynder, med et trofast hengivent Hjertes hele Kraft og Fylde; ganske Deres Ex-s

Brøndsted.

[I Randen:] Med vore Breve til Grævinde *Lunzi* ulejliger jeg ikke D. E. denne Gang fordi jeg med min græske Tjener, som over Triest og Zante gaaer tilbage til Levanten, kan sende en heel Pakke. Det gjør mig ondt at skulle miste min tro Følgesvend over Hellas mægtige Bjerger og vide Sletter, men ikke forstaaende et eneste tysk Ord var han her blevet mig aldeles unyttig. — Det østerrigske Militaire paa Grændserne mod Bayern skal alt gjøre Vanskeligheder med at lade passere.

Mine hjerteligste Hilsener til det hele Monte-nero, jeg mener Deres Deel deraf, og alle danske Venner.

22.

Francfurt den 4 Septmbr 1813

Tilgiv, min ædle Velynder, at jeg denne Sinde kuns i største Skynding kan meddele Dem nogle faa Linier — jammerlig har man fordærvet mig ved alskens Besøg, den kostbare Tid jeg skulde brugt at skrive Dem til og nu er min Vogn forspændt — o vee!

Jeg slap godt igjennem de østerrigske Forposter ved Lambach og det har jeg Græve *Bernstorfs* Godhed at takke for som forskaffede mig et Anbefalingsbrev fra Feldmarechal *v: Bellegarde* til den commanderende Forpostsgeneral *v. Pflacher* en elskværdig dannet Mand som hjalp mig selv igjennem Redouterne — Vi slap vel beholden over Grændserne — over det vakkre Salzburg til München, hvor jeg blot saae et par elskværdige Mænd — alle

døde gode Ting som Gallerie, Myntsamling, Bibliothek &c var indpakket og bortsendt til Manheim — Siden over Augsburg hvor jeg henbragte 2 Dage mest hos den fortreffelige elskværdige *Kronprinds*. ogsaa takker jeg D. E. hjertelig for Deres Anbefalelse til den gode h^r v: *Garb* som tog sig venskabeligst af mig. Videre over Ulm, Stuttgart Ludvigsburg og Hejdelberg hid til Francfurt. jeg maatte nemlig opgive Rejsen til Nyrnberg og afgjøre ved Breve mine Commissioner der, fordi Kronprindsen af Bayern bad mig meget ikke at tage Vejen over Nürnberg, da østerrigske Husarer og russiske Cosakker nys havde streifet over Bayreuth ned mod Nürnberg.

... De Franske her tale om en Sejr Deres Herre og Mester skal have vundet den 27 August over Østerrigerne ved Dresden — andre ville have andre Efterretninger — Man taler her i Dag om et andet partielt Slag som *Kronprindsen af Sverrig* skal have leveret det mod Berlin anrykkende franske Armeecorps, ganske til de Franskes Tab — Gid jeg var i Altona! jeg afgaaer i dette Øjeblik til Friedberg og tager Vejen over Cassel, Hannover &c — Fra Cassel eller Hamburg skal jeg nøjere tilskrive D. E.

Evig Deres hengivneste

Brøndsted.

23.

Khvn den 25 Nov: 1814

Jeg takker D: E. af mit ganske Hjerte for Deres venlige og særdeles kjærkomne Brev fra Frankfurt af 9 Nov: som jeg først modtog i Forgaars. Velkommen til gamle Rhin! Nu begynde vi ogsaa ret at længes efter Dem her i »vore nordlige Enemærker« som den snurrige Person i Frejas Alter kalder vor stakkels Afkrog. D. E. tænker paa Vejen hid at see ind til »ham som boer lidt under Havet, og med Guld er stærk begavet« kunde De ikke finde paa (at sige i Tugt og Ære) at bringe os en Slump af hans *D u c a t e r* med, thi til dem have vi svarligen Trang her til Lands, ogsaa jeg, for om muligt engang at faae mig alskens *R i d d e r e* og *C a v a l i e r e r* af Halsen. Meente D. E. at lade mig slippe for Porto da vidste Cavaliererne baade her og hist bedre at gjøre lateris og transport; thi Frankfurter Cavalierens *i n c l u s e* kostede mig hos Kjøbenhavner Cavalieren meer end Deres simple *e x c l u s e* paa Posten vilde have kostet, neml: 17^r d. C. For Resten haaber jeg at den resterende Draabe ufejlbarligen nu skal falde i Ridderens Ocean, i denne December Termin, om ellers en Proces jeg faaer at amüsere mig med, i Anledning af en nederdrægtig Beregning en vis publik Kjæltring vil gjøre mig min Kones Formue angaaende, om denne Proces, siger jeg, ellers vil tillade mig at disponere over

Hvad Mit er. Gid jeg saa sandt havde Livourner Ridderen af Halsen! Naar D. E. nu, gid snart! kommer til os, saa ville vi tilhobe istemme et kyrie eleison! Herre, forbarme Dig over os! Den Vise vænnes De saa nok her til alligevel, thi det lader til (entre nous soit dit) at dette endnu en god Stund vil blive Omqvædet til Alt hvad bedrives og forhandles her til Lands. Naar *Kongen* f: ex: ved et Magtsprog gjør mig Obligationer for 24,000 Specier (indleverede enten af min eller min Kones Familie i h a a r d e b l a n k e D a l e r e for faa Aar siden) aldeles udisponible; naar jeg, som aldeles Intet har foretaget mig, uden det hvortil mit Talent og mit højere Kald opfordrede mig og hvortil egne Ressources, ogsaa pecuniaire, vare fuldkommen tilstrækkelige, naar jeg nu, efter en skjøn og kjæk Udførelse af min ædle afdøde Vens og min egen videnskabelige Plan, sidder her i Gjæld til alskens Riddere, uagtet jeg i Kongel: Obligationer ejer meer end det tidobbelte af min Gjæld, blot fordi det har behaget Vedkommende at følge et Landets Tarv diametralement modsat System og at holde slet Huus i det Hele — ak da har jeg vel som privat Mand skjellig Grund til at istemme et kyrie eleison! og mit kyrie eleison istemmes af mange andre som stædtes i samme Vaande saa mangelund — Men — naar ussel Feighed og Udygtighed slethen prostituerer en brav Nation og en kjæk Armeé, sælger plat ud, for Fred uden Sværdslag, Landets og Armeens Hæder, sønderslider det helligste Baand og forraader et ædelt og tappert Broderfolk ak! da maa vel Litaniet blive almindeligt over Landene — — kyrie eleison — Herre forbarme Dig over os!!!!!!! —

Har D. E. ikke ogsaa smukke Commissioner til mig fra den decorerede og p a r c o n s e q u e n c e vel fortjente Mand i Livourno? i al min Nød takker jeg dog Herren min Gud at jeg, moderne Mynter anbelangende, Intet har at gjøre med Napolitaner Ridderen — jeg fik Lapperie nok med ham, mine antike Mynter anbelangende — med de moderne var det sagtens gaaet meget galere.

... D. E. melder mig at have havt den Godhed at betale vor kjære *Thorwaldson* 100 Scudj paa mine Vegne men De melder mig Intet om T e g n i n g e r n e f r a B r ø d r e n e R i e p e n h a u s e n som jeg havde bestilt for denne Summe og som jeg saa meget bad om, i et af mine forrige Breve, at faae hidbragte ved Deres E-s Godhed, jeg er ordentlig lidt ængstelig i denne Henseende — »Mit Gott und Geld ist nicht zu scherzen« siger et gl: Ordsprog, jeg lægger til: auch mit K ü n s t l e r n ist nicht zu scherzen — Thorvaldson skylder jeg slet Intet, men de hos Riepenh[ausen] bestilte Tegninger skulde han indløse ved den omskrevne Summa og sende mig til min elskede *Frederike* som jeg har lovet dem for lang Tid siden —

Gamle Norges Sag gik da Krebsgang som Alt Hvad foretoges i dette ulykkelige Land i de sidste Decennier — *Prinds Christian F[rederik]* er her bleven modtaget med velfortjent Hæder og Deeltagelse. Prindsen er atter rejst til — Augustenborg. Man snakker om en Forbindelse med den unge *Hertuginde af August*: — en saadan vilde vist hverken smigre eller glæde Nationen; jeg vil haabe den Ting er blot et Produ[k]t af chronique de la cour. Den offentlige Grund til Prindsens Rejse angives blot: at rejse Kongen imøde — Alt fra Aarhus sendte Prindsen sin Adjutant *Brock* til Wien og jeg veed at Prindsen nok ønskede at gaae did, hvis det var Kongen med; men dette, som Alt fornuftigt, hindres da nok i betimelig Tid af Vedkommende. Da Prindsen var kommet til Aarhus, var naturligvis den confuse *Prindsesse i Horsens* ikke seen at galopere did — Prindsen modtog hende men ikke tête à tête, *Gyldenrone* og en tredie vare nærværende. H. H. beegnede hende paa den værdigste og meest passende Maade —

Courerer komme og gaae i talrig Mængde til Wien og hjem igjen. Men til hvad Tarv denne Expedition skulde bringe et skammeligt forhaanet ulyksaligt Land, spores endnu Intet. Der gives manganen Spottegjøg hist og her som mener: at naar de højeste og allerhøjeste Herskaber nu tilhobe have afspiist, saa gaaer hver hjem til sit for — at sove (thi Søvn skal hjelpe til Fordøjelsen) og saa er den Ting forbi. præfiscine dixerim!

Hvad mit ringe Væsen angaaer, hvis D. E. skulde spørge derom, da søger jeg her, omtrent som midt i Tyrkiet, nu og fremdeles i A l d e r d o m m e n Lise og Vederqvægelse, samt ikke sjælden (atter imellem os sagt) højst nødvendig Modgift imod al den moderne Vammelhed — — jeg arbejder af Hjertens Grund enten for mine offentlige Foredrag, eller for det vigtige Værk over Grækenland og dets Monumenter hvortil jeg har forbundet mig med mine kjære Staldbrødre som alle (ak min ædle uforglemelige Ven undtagen —!) samles i Rom i næste Sommer — Min kjære *Stackelberg* fra hvem jeg nylig, fra Petersborg, har havt saare behagelige Breve, kommer maaskee hid til Foraaret at følge med os, jeg mener min Kone, *Lunzi* og mig, til Rom, hvor jeg med Guds Hjelp skal forblive rolig indtil vort Værk er fuldendt. Saasnart H. M. Kongen kommer hjem og Fædrelandet maaskee vil kunne aande lidt friere, saa beder jeg H. M. slet hen om at udnævnes til dansk Chargé d'affaires eller Noget saadant i Rom med en maadelig Gage. Den ædle Græve *Sch[immelman]*n veed min Plan i denne Henseende og billiger den, desligeste adskillige andre Hædersmænd som ynde mig og mene at jeg ved mit Talent og een og anden Fortjeneste maaskee nok kunde fortjene dette eeneste jeg agter at søge saa længe jeg lever; thi den Post jeg nu beklæder har jeg ikke søgt — jeg har egentlig aldrig ønsket den, ikke fordi den jo lønner mig

baade med Hæder og Glæde, men fordi dens Pligter hindre mig i mit Værks Udarbejdelse og i at udføre mine andre videnskabelige Planer.

... D. E-s hengivneste og ærbødigste Ven og Tjener

D' Brøndsted.

24.

Hamborg d 20 Novemb^r 1818

Det er en rum Tid siden jeg saae nogen Meddelelse fra Deres Haand, min ædle Velynder — jeg haaber imidlertid med Tillid at disse Linier skulle treffe Dem sund og vel til Mode paa Deres Monte nero, hvor jeg selv om føje Tid haaber, om Gud giver Sundhed, at besøge Dem. jeg er egennyttig nok til at være vel tilfreds med at D^s Excellence ej, som man nyeligen anmeldte os, vender tilbage til Nordens Kuld i dette Efteraar. Saa kan jeg dog endnu vente at see Dem, Ansigt til Ansigt, im schönen Lande wo die Zitronen blühen. Ogsaa havde det vel ej været raadeligt at føre vor dyrebare *Thorwaldson* mod Nord paa denne sildige Aars-tid efterat han uafbrudt har henlevet 5 lustra i Sydens varme eller tempererede Luft.

Med mig er foregaaet højst sørgelig Forandring siden jeg sidst tilskrev D^s Excellence. Ved min dyrebare, elskelige Kones Død i hendes Alders Vaar, er jeg sat i en saadan Tilstand at en Rejse til Italien ligesaa fuldt for mit Helbreds Skyld som i videnskabelig Henseende blev mig nødvendig. Gud veed om det skal lykkes mig at gjenvinde det elastiske, muntre Sind som jeg saa højligten savner og som dog er en saa vigtig Betingelse for al heldig Virksomhed, især i Videnskaben. — Det er D^s Excellence bekjendt at jeg siden min Tilbagekomst fra Levanten attraaede en offentlig Post i Rom, naar mine Familieforhold tillod mig at drage did. Min dyrebare Kones Svangerskab i Foraaret bød mig at opsætte min Rejse til næste Foraar. hendes højst uventede Død tilskyndede mig at ile mod Syden endnu før den haardeste Vinter. — Jeg veed af Erfaring at en bestemtere åplond er saare gavnlig d e r hvor die lieben Pfaffen af fine eller grove Aarsager ikke villigen tilstæde den Fremmede Adgang — ogsaa glæder den Tanke mig paa en eller anden Maade i Rom at kunne tjene yngre Landsmænd. Hs. Maj[estæt] *Kongen* gav mig strax en saadan Post, da jeg yttrede bestemt mit Ønske derom, og med sin sædvanlige kongelige Velvillie har Hs M[ajestæt] accrediteret mig som sin Hofagent i Rom. Det er mig saare kjært at jeg maaskee endog ved mit Embedsforhold kan bidrage i Et el. Andet til at fremme D^s Excellences Ønsker i Rom naar De selv er fraværende.

Mine søde Børn, 3 i Tallet (min mindste, nydelige, ak! alt for

kostbare alt for dyrekjøbte Pige er nu netop 6 Maaneder gammel) befinde dem paa Iselinge hos deres hulde Plejemoder, min Svigerinde Frue *Aagaard*, min *Frederikes* ømme sørgende Tvillingsyster.

Sidst i September og først i October bivaanede jeg min elskte Faders Jubilæum eller halvhundredaarige Embedsfest i Horsens; en saare rørende Højtidsfærd til hvilken en Mængde af Provindsens anseeligste Embedsmænd havde indfundet sig. Det traf sig synderligt nok, at H^s Exc. Greve *Schimmelmänn* indtraf fra Holsteen paa Bygholm ved Horsens just d 30 Septemb^r min Faders Jubilæumsdag. Der talte jeg sidste Gang med denne min ædle Velynder — jeg var siden i Kjøbenhavn blot nogle faa Dage af Octob^r Maaned for at røgte hvad Anliggende jeg endnu maatte bringe i Orden. Min sidste r o l i g e Station i mit Fædreland var det kjære Iselinge, hvor min elskte *Lunzi* og jeg henlevede 8te uforglemmelige Dage for ret at kysse og lege med mine Rollinger — — Vor Rejse hid har været ret behagelig — jeg var netop, efter 8 Dages Ophold i Hamborg færdig med hvad jeg her havde at udrette, da man ankyndigede os *Prinds Christians* og Gemalindes forestaaende Ankomst til Altona. jeg opsatte da nogle faa Dage min Afrejse for at opvarte det elskværdige Fyrstepar. Et Par Banquets til Prindsens og Prindsessens Imodtagelse først hos Grev *Blücher-Altonas* og siden hos h^r *Donners*, vare meget glimrende; desligeste et Bal i Altona paa hvilket Prinsessen skinnede som en Sol iblant mindre Lys. jeg har aldrig seet denne elskelige Fyrstinde skjønnere end hiin Aften. Selv i Hamborg modtoges Prinds og Prindsessen med almindelig Bifaldsklap i Skuespilhuset. Prindsen drog i Forgaars med sit Følge videre til Lauenborg.

jeg har her gjort Bekjendskab med adskillige højst interessante Mennesker, f: ex: en h^r *Poele* i Flotbek (Eieren af Altonaer Mercur) en saare genial og talentfuld Mand, og den flinke opvakte Boghandler *Perthes*. den gode Justiz R[aad] v: *Muir* og L[e]g[at]ions R[aad] *Bokelmann* have viist mig al muelig Artighed og vi have ofte talt om D^s Exc. og drukket Deres Skaal. jeg har hos *Perthes* for første Gang (Skam at tale om!) seet *Overbeks* dejlige Tegninger af vor Thorwaldsons Basreliefs og *Cornelius* geniale Compositioner til *Göthes* Faust. — Vi rejse i Morgen over Hanover og Göttingen til W e i m a r videre over Bamberg til Nymberg siden abwärts til Stuttgart, Augsburg og M ü n c h e n. derfra over Inspruck V e r o n a etc

Gud velsigne Dem, ædle Velynder, og give Dem Sundhed og Alt Godt!

Deres Excellences hjertelig forbundne

Brøndsted

p. s. I Inspruck paa Posthuset, kunde jeg kanskee vente at see et

Par Linier fra Deres Excellence (adressen poste restante). p. s. Den gode h^r *Due* beder jeg meget at hilse — fra Nürnberg, i det seneste fra München skal jeg tilskrive ham — Vedlagte Brev til Grevinde *Lunzi* anbefales D^s Excellence

25.

Verona den 18. Januar 1819.

Endskjøndt jeg selv kan kappes med dette Blad om hvo først kommer til Pisa el: Livorno, saa synes mig det dog en Pligt ikke at forlade denne mærkelige Stad uden at sende D^s Excellence nogle faa Linier, til Tak for Deres venlige Brev poste restante i Inspruck, somhelst da jeg dog har en hemelig Frygt for at disse skrevne Ord ville løbe hurtigere med Postkerren end de mundtlige med mig selv og min Vogn. Min kjære unge Ven og jeg forlode München for 5 Dage siden og have hurtigen gennemrejst det magnifiqu Tyroler Bjergland, stedse siden München (hvor det sneede og tudede fælt med Storm og Ondt) stedse siden begunstigede af det skønneste Vintervejr. Gaarsdagen have vi her henbragt overmaade behageligen. Amfitheatret her kan hver ærlig Antiquario gjerne spare sig pour la bonne bouche; thi det er sikkerligen det skønneste Monument af dette Slags endnu forhaanden i Italien. Idag har jeg endnu blot en numismatisk Samling og et par Billeder at løbe efter. jeg haaber vi kunne forlade Verona henimod Middag og være i Aften i Mantua. jeg tager denne Gang ikke over Florenz for ej at opholdes, men den anden Vej over Piano-Asinatico og Pistoja.

Den Efterretning D^s Exc. meddelte os om *Lunzis* Broders Ankomst til Pisa er baade god og nye. *Lunzi* er naturligvis hjerteglad over at omfavne sin Broder allerede i Italien og jeg glæder mig ogsaa til at see det unge Menneske igjen, især naar *Giovanni* ærligen vil bestræbe sig for at lægge al græsk (maaskee ogsaa halv-moratellisk) Vanitet til Side, Intet at gjøre for at blive berømt eller omtalt, men derimod at gjøre Alt for at blive ædel og indsigtfuld. I Sandhed ædel Dannelse erhverver Ynglingen ikkun i Ydmyghed. Ikkun af Erkjendelsen om egne Kræfters Svaghed fremgaaer en indvortes Trang til Anstrængelse og Flid — dette er min Overbevisning som grunder sig paa egen Erfaring; og derfor er der Intet jeg ved unge Menneskers Opdragelse saa meget befrygter som at nære den gamle Adam der heder Vanitet og Forfængelighed (Vi have alle en Rem af Huden) denne Trolld fordærver Alting og undergraver i Særdeleshed den S a n d h e d i H j e r t e t som er Menneskets ypperste Gode og Moderen til de elskværdigste Dyder.

Jeg havde i mit sidste Brev slet ikke talt med D^s Excellence

om en ny dansk Consuls Ansættelse i Rom, af den simple Grund nemlig at man ikke gjerne taler til sine Venner om det Ubehagelige (at sige naar det ikke er fornødent) ogsaa, en lille Smule, af det velbekjendte pudseerlige Princip som Mange ansee for Diplomatiens Hjørnesteen: »il faut faire bonne mine à mauvais jeu« — D^s Exc. ansee maaskee denne Tilstaaelse for en Naivitet; den er det ogsaa. jeg er nemlig aldeles enig med en stor Skribent som har yttret den, ikkun ved første Øjekast baroque Mening: »la meilleure finesse dans le monde c'est — de ne pas en avoir« at sige naar man hermed forbinder en reen Villie og en organisk Dygtighed til at iværksætte hvad man ansee for det Bedste. — Men da D^s Excellence nu selv foranlediger mig til at tale om denne Sag bør jeg ærligen tilstaae Dem at Ytringen om Deres Uvidenhed i Henseende til min Attraa om en offentlig Charge i Rom, i højeste Grad forundrer mig. Jeg har selv forlængst, for hele fem Aar siden ved min Hjemkomst fra Levanten da jeg i Napoli havde den Ære at omgaaes D^s Excellence betroet Dem denne Plan. Hver Mand fast i Kjøbenhavn vidste allerede for 1½ Aar siden, da D^s Excellence var i Kbhvn, at jeg søgte en saadan Post og der var ofte Tale om denne Sag ved H^s Exc. Grev *Schimmelmans* Bord, (hvilket h^t EtatsR. del *Borgo di Primo* har fortalt mig) ogsaa er det de facto over 16 Maaneder siden H^s Majestæt *Kongen* udnævned mig til min nærværende Post; kuns foranledigede jeg selv at den officielle Kundgjørelse endnu nogen Tid holdtes tilbage, fordi jeg ved mine Familieforhold (især fordi min dyrebare Hustrue var svanger) hindredes i strax at gjøre Brug af den Kongelige Udnævnelse. —

D^s Excellence har nu Ret i at — factum infectum fieri neqvit — ogsaa skader det jo ikke at H^s Majestæt *Kongen* har een tro Tjener mere, thi jeg kan ikke tvivle paa at h^t *Chiaveri* jo monne være en ædel og dannet Mand, siden D^s Excellence har anbefalet ham. Hvad vort Forhold angaaer haaber jeg det skal blive godt og værdigt og uden synderlig Collision. Han er jo slet ikke diplomatisk Embedsmand og jeg har slet Intet med Handelsaffairer at bestille. jeg skal komme ham imøde med al Velvillie og Høflighed.

I denne Skynding har jeg endnu blot Tid til at bevidne Deres Excellence min uforandrede ærbødigste Hengivenhed

Brøndsted.

26.

Rom 3 Marts 1819.

Endskjøndt jeg først efter Midienat er hjemkommen fra en liden comptation, i Scharavigen[?], med kjære Landsmænd for at

drikke vore rejsende Venners Skaal, og ej allene Sovetiden men og paa en Maade Bacchus' overflødige Gaver true med at confundere mig lidt mine Concepter — saa kan jeg dog umuelig lade min unge Ven *Conrado* rejse til Pisa uden at medbringe i det mindste et par Linier, som ærbødigst Hilsen fra mig og hjertelig Anbefalelse for ham, til Deres Excellence. Skulde samme Linier ogsaa, par malheur, komme til at see lidt halvbeskænkede ud, saa vil jeg dog hellere sende deslige end slet ingen.

Jeg har tilladt Lunzi at gjøre denne Udflugt til Broderen baade fordi hans Attraa efter at omgaaes hans kjære Giovanni nogle flere Dage, er naturlig og ønskelig, ogsaa fordi jeg tilforn har lovet saadant til begge. Nu, da den gode Dr *Estrup* og et par andre dannede unge Mænd afgive Rejseselskabet, har jeg Intet imod at Lunzi foretager denne Excursion . . .

Vore vakkre unge *Prindser*, atter lykkeligen hidkomne, ere i disse Dage beskæftigede med at lære det gamle Rom at kjende. jeg bestræber mig naturligvis, ifølge min Pligt, for at være dem til saa megen Tjeneste som jeg er istand til. jeg haaber at de høje Herrer skulle blive vel tilfreds med den gamle Ulvinde, hvis Bryster aldrig udtørres for hver den som kan skjønne paa god og ædel Saft.

p. s. Rygtet, multivaga fama, siger i Rom at Dr Exc. snart ægter en riig Engelænder- eller Irlænder-inde. Kunde jeg, som en gammel Bekjendt, haabe at erfare Hvad der er sandt i denne Tale?

Deres Excellences ærbødigst hengivne Tjener

Dr Brøndsted.

27.

Rom den 4 Februar 1823.

Deres Excellence imodtage min bedste Tak for Deres venlige Skrivelse til mig af 7 Decembr. Indlagte fra den gode og meget nøjagtige Prof: *Ramus* kom vel lidt seent, eller hvad man kalder post festum — efterdi jeg allerede forlængst havde igjentaaget mit Forlangende og saaledes imodtaget fra den brave Mand selv ved directe Meddelelse de to smaa Mynttegninger fra Kabinettet som vare mig fornødne — men vor *Wessel* siger jo: »det prosit som kom seent, er bedre end aldeles intet«.

. . . Vi befinde os midt i Karnevalen, der, som D^s Exc. af Erfaring og af *Göthes* Beskrivelse veed, er en lystig Tid. Den ene Fest afløser den anden, og Rom er særdeles animeret. Endskjøndt for det Meste roligten arbejdende i min lille Stue, morer mig dog Lystigheden uden for. I Aftes hoppede *Thorwaldsen* og jeg ogsaa lidt med. Denne ædle Kunstner er vel og meget flittig; hans

senere Arbejder, især de christelige Figurer til Frontonen og det Indre af Frue Kirke i Khvn overgaae fast Alt hvad han hidtil frembragte og dette vil meget sige.

Den højtidelige Funeral-Ceremonie i chiesa dei S^{ti} Apostoli i Anledning af *Canovas* Død, udførtes sidste Fredag og var den allerskjønneste af dette Slags jeg nogensinde har bivaanet. Musikken (Requiem af *Giomelli*) var i det Hele meget god og udførtes ypperligen.

Hos *Torlonia's* er i disse Dage megen Glædskaab i Anledning af Datterens Formæling med den unge *March^{se} di Gravina*. 200,000 Scudis Medgift synes en svær Sum for en Mand der har 4 Børn (deriblant 3 Sønner) men Romerne sige at for vor Herre og for *Torlonia* er ingen Ting umueligt —

Hvad mig angaaer, da er jeg især beskæftiget med Redactionen af den franske Udgave af et Værk over mine Rejser i de græske Lande, et interessant og tildeels ved Lykke særdeles begunstiget Foretagende som D^s Excellence ogsaa venligen interesserede Dem for. Mit Værk har jeg en rum Tid flittigen forarbejdet af det — fast kunde jeg sige Chaos af Materialier som jeg i mange Aar samlede. Ifølge lovet og forventet allernaadigst Permission tænker jeg i Foraaret paa 10 à 12 Maaneder at afgaae til Paris og London for dette Formaaals Skyld.

Deres Excellences meget forbundne, ærbødigste Tjener

Brøndsted.

BREV FRA CHRISTIAN FREDERIK (CHRISTIAN VIII)

28.

(Christiania 15 November 1813).

Hr. Baron v. Schubart

Det Brev jeg foretager mig at besvare er af 6 May dog røber dette ikke en Lunkenhed i Brevvexlingen som jeg, fra min Side, ikke ønsker med Rette at beskyldes for, men jeg skylder at sige Dem at Aarsagen er at jeg først for faae Uger siden har modtaget Brevet i Couvert fra D^s *Brøndsted*, hvilken Deres Søster havde den Godhed at tilstille mig. Giennem hendes Hænder modtager De ogsaa disse Linier og jeg finder derved en dobbelt behagelig Leilighed til at erindre mig hos Hende —

Da De tilskrev mig ahnede De ikke at Brevet maatte reyse saa langt for at komme mig ihænde, jeg var selv faae Dage forud ukiendt med den Bestemmelse der ventede mig, men snart var jeg reiseferdig, med blødende Hierte, men med Følelse af min

høiere Pligt, forlod jeg Søn og Venner og d. 22 May var jeg allerede her efter den heldigste Overfart uantastet af Fienderne, der særdeles ønskede at annamme mig — Jeg fandt her i den hierteligste Modtagelse og i en agtværdig Nations Tillid og Hengivenhed Lønnen for mit Savn og har allerede ved de flere Reyser jeg har foretaget levet mangen glad Time her i Norge. Det er saare lønnende at kiende denne brave og troe Nation. Nogen Bekymring foraarsaget ved Mangelen har jeg ogsaa giennemgaaet, men Himlen hialp med en uventet Tilførsel af flere tusinde Tønder Korn og med en tidlig og velsignet Høst. Sygdomme have ey heller hiemsøgt os efter Hungersaaret, man har endog bemærket at de Egne som have ernæret sig af Barkebrød have været mindst udsatte for Blodgangsepidemier som paa andre Steder yttrede sig, kort man kan ikke noksom takke Gud for det vidunderlige Held hvormed disse Trængseler overvandt.

At jeg har usigelig meget at bestille for at rygte mit Kald som jeg bør kan De begribe, men mit gode Helbred staaer mig bi og jeg sætter mit Haab i Nationens Trofasthed. Den lader sig ikke lokke ved Smiger eller underfundige Rænker maatte det blot lykkes at forskaffe den de nødvendige Fødemidler.

De seer altsaa, at jeg ikke er istand til hverken at overbringe Deres Hilsener til mine Søstre eller til at sige Dem hvorledes min Søn befinder sig, ikke engang dette hvor tungt for en Fader! men efter alt hvad jeg hører fra ham er han en prægtig rask Dreng som tiltager til sin Fordeel. Siden min Afreyse er Cam[mer]h[and]l[er]r[e] *Bardenfleth* hans Gouverneur, hvilket Valg aldeles beroliger mig for hans tilkommende Dannelse, og han har ogsaa en anden Lærer om hvilken der siges meget godt. Han er hos min Søster *Charlotte* der viser ham moderlig Ømhed —

Hvad Dem selv angaaer H. Baron har det bekymret mig at erfare Dem saa lidende, men Deres Forsikring at De nu befinder sig bedre end da De forlod Dannemark har igien beroliget og glædet mig. Jeg kiender Deres Hengivenhed for Fædrelandet Deres ømme Følelser for Konge, Slægtninge og Venner. Disse eene kan formaae Dem at forlade Italiens skønne Climater og Kunstens Hiem; inderligen ønsker jeg at De maae see Deres Hensigt opfyldt og at De, saavelsom Deres Frue, maae kunne tilbagelægge Veyen i Fred, giennem Europas nu bræ[n]dende Stater. Endnu har ingen Fiende betraad dansk Bund men vore Tropper fægte med Hæder paa Grændsen, give Gud at Overmagten ikke maatte forandre deres Stilling og udsætte Fædrelandet for hidtil ukiendte Ødelæggelser — Ogsaa det skønne Italien synes at trues hermed. — At jeg under disse Omstændigheder med Grund frygter for at uovervindelige Hindringer vil afholde Dem fra Deres Reyse, ligesom ogsaa at *Thorvaldsens* nu saa bestemte Reyseplan vil rok-

kes, nægteer jeg Dem ikke; men lige oprigtigen tilstaaer jeg Dem at det inderligen skulde fortryde mig. Hvad Thorvaldsen angaaer da lover jeg mig saa meget godt af hans Nærværelse ved Academiet at jeg i fredelige Dage vilde ansee det for den sandeste Vinding for Konsterne i mit Fædreland. Ligesom Bygningskunsten har bekommet en stor og gavnlig Impuls ved Overbygning Directeurs *Hansens* Skole saaledes vilde de plastiske Kunstgrene vinde nyt Liv og Fremgang ved Thorvaldsens Aand og i sin Tid vel og ved *Eckersbergs* Pensel. De kiender nu vel denne talentfulde Kunstner, som opholder sig i Rom for at uddanne sig, jeg lover mig saare meget af ham og jeg anbefaler ham særdeles til de Danskes varme Ven og Beskytter i hiine lykkelige Himmelegne. *Høyer* er, som De ogsaa vil kiende ham, arrogant i sine Fordringer, saaledes har han nyeligen begieret at succedere *Abildgaard* som Professor i Historiemalerie. Academiet bør vælge imellem flere der nu udarbejde Receptionsstykker og især ey tilsidesætte *Lund*; Sagen er udsat, *Lunds* Malerie blev beundret som gennemtænkt og vel udført Kunstværk, men det manglede den fuldkomne Lighed.

Jeg takker Dem for de oversendte Tegninger og for Medaillen; min Søster har dem for Tiden i Forvaring; jeg vil ikke vove dem over Havet. Jeg har tilskreven den fortiente Dr Brøndsted og bevidnet ham hvormeget jeg beklager ikke at have gjort hans Kiendskab ved hans Tilbagekomst til Fædrelandet. Samme Beklagelse over en feyslagen Forventning frygter jeg for at jeg vil komme til at føre med Hensyn til Dem, naar De opfylder Deres Hensigt at vende tilbage til Danmark næste Foraar, neppe vil vi treffes der.

Det skal imidlertid være mig særdeles behageligt at høre gode Tidender fra Dem, de skulle til alle Tider inderligen glæde Deres tienstvilligste og forbundne

Christian Frederik.

Christiania d. 15 Novbr 1813.

RETTELSER

S. 14, Linie 12 f. n. sous les rapports; læs: sous tous les rapports.

S. 23. 9 Breve fra Frederik Münter; læs: 11 Breve fra Frederik Münter.

LISTE OVER ANVENDTE FORKORTELSER

- ADB = Allgemeine deutsche Biographie 1—56, 1875—1912.
 BiMü = Bibliotheca Münteriana, sive Catalogus librorum, quos reliquit Fredericus Münter, 1830.
 Bobé = Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekreds. Udg. af Louis Bobé 1—10, 1895—1932.
 DAA = Danmarks Adels Aarbog, 1884 ff.
 DBL = Dansk biografisk Leksikon, 1933 ff.
 DNB = Dictionary of national biography 1—63, 1885—1900.
 Dorph = Uddrag af P. O. Brøndsteds Reise-Dagbøger. Samlet og udgivet af N. V. Dorph, 1850.
 DPS = (Danske) Patriciske Slægter 1.—5. Samling, Kbh. 1891—1930.
 EI = Enciclopedia italiana, 1929 ff.
 Erichsen og Krarup = B. Erichsen og Alfr. Krarup: Dansk historisk Bibliografi 1—3, 1918 ff.
 Head HN² = Barclay V. Head: Historia numorum. A manual of Greek numismatics. 2. ed., 1911. 4.
 Humboldt-Welcker = Karoline von Humboldt und Friedrich Gottlieb Welcker. Briefwechsel 1807—1826. Herausgegeben von Dr. Erna Sander-Rindtorff, 1936.
 KB = Det kongelige Bibliotek, København.
 Kneschke = E. H. Kneschke: Neues allgemeines Deutsches Adels Lexicon 1—9, 1859—70.
 Münter = Frederik Münter. Et Mindeskraft II—IV (Aus den Tagebüchern Friedrich Münters I—III), Kbh. 1937.
 Noack = Friedrich Noack: Das Deutschtum in Rom seit dem Ausgang des Mittelalters 1—2, 1927.
 Pastor = Ludwig Pastor: Geschichte der Päpste seit dem Ausgange des Mittelalters, 1886 ff.
 PW = Paulys Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft. Neue Bearbeitung. Herausgegeben von Georg Wissowa, 1893 ff.
 Elise v. d. Recke = E. v. d. R.: Tagebuch einer Reise durch einen Theil Deutschlands und Italiens 1804—1806, 1815 ff.
 RA = Rigsarkivet, København.
 Rom og Danmark = Rom og Danmark gennem Tiderne. Red. af Louis Bobé, 1935 ff.
 Spreti = V. Spreti: Enciclopedia storico-nobiliare italiana 1—6. App. 1—2, Milano 1928—35. 4.
 Thiele = J. M. Thiele: Thorvaldsens Biographi 1—4, 1851—56.
 Thieme-Becker = Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart, 1907 ff.
 Weilbach = Philip Weilbach: Nyt dansk Kunstnerlexikon 1—2, 1896—97.
 Welcker = Friedrich Gottlieb Welcker: Zoega's Leben 1—2, 1912—13.
 Werlauff = E. C. Werlauff: Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i Kiøbenhavn. 2. Udg., 1844.
 Wurzbach = Constant v. Wurzbach: Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich 1—60, 1856—91.

En Stjerne (*) efter Sidetallet ved Henvisningerne viser hen til Noterne til den paagældende Side.

NOTER OG LITTERATURHENVISNINGER

Nr. 1—5. Breve fra Georg Zoëga, 1805—06.

1.

S. 4. Andreas Conrad Peter *Rantzau-Breitenburg* 1773—1845; Byste udført af Thorvaldsen i Rom 1805, afleveret 1825; s. Aage Marcus: Thorvaldsens Portrætbuster, Kbh. 1926, 88 og 11. — S. 5. recueil: den romerske Advokat Giovanni Battista Bondacca's Møntsamling købt ved Zoëga til den Kongelige Mønt- og Medaillesamling i København; Welcker 2, 174 og passim; Münter IV 114. Christian *Ramus* 1765—1832 Direktør for Mønt- og Medaillesamlingen. — S. 6. la mort de leur sœur: Isidora (Isis) Z. 1789—1805, begravet 15/6, Z.'s tredjeældste Datter; Welcker 2, 24 116 183. Heinrich *Kohlrausch* 1777—1826 Hannoveraner, i Rom 1803—28/5 1809, Huslæge for den Humboldt'ske Familie, for Ida Brun (1807), senere Læge ved Charité-Hospitalet i Berlin; Humboldt-Welcker 285—89 og passim (Portræt S. 64). disgracié livre: Z.'s Katalog over Kardinal Stefano Borgia's koptiske Manuskripter, der udkom posthumt som *Catalogus codd. copt. qui in Museo Borgiano Velitris adservantur*, Rom 1810. Fol. Camillo *Borgia* 1774—1817 Brodersøn af og Universalarving efter Kardinalen. Romualdo *Braschi Onesti* 1753—1817 Nevø (Nepot) af den foregaaende Pave, Pius VI (1775—99), Kardinal 1786; Pastor 16.3, 251; Münter IV 115. Angelo Luigi *Nuzzi* Huskapellan hos Pius VII, Forfatter til »Acclamations Pio Papæ ad Pontificatum Maximum evecto 14/3 1800«, Venedig 1800. Fol. *Riccy*: muligvis Giovanni Antonio R., Forfatter til »Dell' antico Pago Lemonio in oggi Roma-Vecchia«, Rom 1802. 4. Prince Royal: Kronprins Frederik (Frederik VI). — S. 7. Secrétaire d'état: Ercole Consalvi 1757—1824 Statssekretær under Pius VII's Pontifikat (1800—23). Stefano *Borgia* 1731—1804 Kardinal (1789) og Præfekt for Missionskollegiet (Propaganda Fide) i Rom (1802—04); Münter IV 114. son neveu: ovennævnte Camillo Borgia, hvis Brevarkiv findes i Biblioteca comunale i Velletri, bl. a. tre Breve fra Schubart (Montenero 24/6 1805, Livorno 14/10 1805, Montenero 18/5 1807). la marque de distinction: Camillo Borgia havde efter Onkelens Død, 24/11 1804, faaet Titel af dansk Geheime Legationsraad, bl. a. for at danske Romarejsende vedblivende skulde kunne faa let Adgang til Familjemuseet i Velletri, en lille By Syd for Rom. Frederik *Münter* 1761—1830 Professor Theol. ved Københavns Universitet (1788—1808), fra 8/5 1808 til sin Død 9/4 1830 Sjællands Biskop; Breve til Camillo Borgia i Velletri. Bertel *Thorvaldsen* 1770—1844; hvilede ofte ud paa S.'s skønt beliggende Landsted Montenero ved Livorno, første Gang i Sommeren 1804; s. Louis Bobé: Thorvaldsen i Kærlighedens Aldre, Kbh. 1938, S. 54 ff.; s. Bay's Beskrivelse i Memoirer og Breve 32, 192 (1816). servus glebae [addictus]: Udtryk fra Romerretten om den til Jordstykket hørende Slave; d. v. s. Stavnsbunden. — S. 8. portraits: Portrætbysterne af Baron og Baronesse Schubart, senere udførte i Marmor i Rom, blev aldrig fuldt betalte og derfor ikke afleverede, nu paa Thorvaldsens Museum. bas relief: Musernes Dans paa Helikon, udført i Marmor i Rom, afbildet Rom og Danmark 1, 177; Thorvaldsens Museum; i ændret Udførelse 1816. neveu: Grev Ditlev Christian Ernst Reventlow til Brahetrolleborg 1782—1854 eneste Søn af Grev Ludvig R. († 1801) og Sybille R., f. Schubart; Bobé 9, 200 (Portræt) og passim, s. Geheimeregistr. 6/7 1805: Passeport pour le comte Detlef de R. qui compte faire un voyage en pais étranger accompagné du docteur Schroeder; den planlagte Rejse til Italien i Nov. 1805 (Thiele 2, 27) maatte udskydes paa Grund af Krigen; s. 2, 9; angaaende Grev R.'s Rejse med sin Mentor, Joh. Chr. Theodor *Schröder* 1777—1814, imm. i Göttingen 22. og 24. Okt. 1803, s. Bobé 9, S. XLVI, 149/50 og passim.

S. 9. le Comte de Reventlow: s. ovenfor. rétablissement de la paix: den 3. Koalitionskrig mod Frankrig afsluttedes, efter Napoleon's Sejr ved Austerlitz 2. Dec. 1805, for Østrigs Vedkommende ved Freden i Presburg Dec. 1805/Jan. 1806. le roi de Prusse: Friedrich Wilhelm III. (1797—1840) havde i Okt.—Nov. 1805 nærmet sig de Allierede (England, Rusland og Østrig) uden dog aabent at tiltræde Koalitionen mod Frankrig. son frère le Capitaine: Baronesse S.'s ældste Broder, Willem Arent van Wieling, var Forretningsmand i Amsterdam; af de øvrige blev én Fændrik i den østrigske General Wenzel Colloredo's Regiment 16/7 1799, fransk Krigsfange 18/5 1800; en tredje, Charles, var i 1813 død, efterladende sig 7 Børn; s. Schubart's Arkiv, Pakke 25, Fasc. e. M. Lund: J. L. Lund 1777—1867 dansk Maler, i Rom Efteraaret 1802—August 1810 og 1816—19; den følgende Tidsangivelse stemmer ikke med L.'s Komme til Italien fra Paris. occupations d'Ancona: den første (1797—99) endte med Fransk-mændenes Kapitulation 12/11 1799; omkring Midten af Oktober 1805 besattes A., en i maritim Henseende vigtig Plads i Kirkestaten, paany af den franske Marskal Laurent Gouvion marquis Saint-Cyr 1764—1830; s. d'Haussonville: L'Église Romaine et le Premier Empire 2, 1869, S. 55. mon Frederic: Federico Salvatore Zoëga 1798—1881 den eneste overlevende af Z.'s fem Sønner, Genstand for Faderens store Omsorg, ofte nævnt i hans Breve; Welcker 2, 24 116 135 138 140 f. 143 145 f. 154 183 186 192 199 213 230 ff.; Bobé 5, 209 f.; Humboldt-Welcker Nr. 115* og passim. — S. 10. fille aînée: Laura Zoëga 1784—1825/26; Welcker 1, 250 ff. 257; 2, 2 231; ved Faderens Død (10/2 1809) 24 Aar gammel, kort Tid efter forlovet med den franske Billedhugger og Akademistipendiat Charles-René Laitié 1782—1862, i Rom c. 1804—c. 1812; havde derefter et Forhold til den tyske Maler Ferdinand Jagemann 1780—1820, i Rom 1807—Aug. 1810; blev saa forlovet med den franske Maler og Akademistipendiat Jean-Auguste-Dominique Ingres 1780—1867, i Rom Efteraaret 1806—1820; faldt endelig til Ro i et Ægteskab (1817) med en Købmand Salvadori i Pisa; døde senest Januar 1826; s. Brev fra Friederike Brun og Mimma Zoëga til Schubart, 26/1 1826; Thiele 2, 347; Carl V. Petersen: Et Blad af Ingres Kærlighedsroman i det danske Rigsarkiv, i Kunstmuseets Aarskrift 3, 1917, S. 61—66; Humboldt-Welcker 339 (Registret). le mal de sa soeur: den 16aarige Isidora (Isis) døde, ligesom senere Moderen, af Brystsyge i Juni 1805. Emilie: Emilia Maria (Mimma) Z. 1801—68, kom efter Z.'s Død til Friederike Brun, der tog hende med til Danmark i 1810, † ugift i Roskilde; Welcker 2, 186 192 232; s. 12, 41. Emil Eduard Theodor v. Humboldt 1797—1871 ældste Søn af Wilhelm og Caroline v. H.; Gothaisches genealogisches Taschenbuch der Freiherrlichen Häuser 1897, S. 391; Familjerne H. og Z. var Naboeer: H. boede siden Januar 1803 i Palazzo Tomati, Via Gregoriana 42, Z. siden Februar 1785 (Welcker 1, 256) i Nr. 44. apprend à écrire et à faire des comptes: de Humboldt'ske Børn: Caroline f. 16/5 1792, ovennævnte Theodor f. 19/1 1797, Adelheid f. 17/5 1800 og Gabriele f. 28/5 1802, havde til Lærere i Skrivning og Regning to Italienere, Camminati og Armellini (Humboldt-Welcker 53); Humboldt underviste selv Datteren Caroline, bl. a. i Græsk; da han forlod Rom (14/10 1808) overtog Z. Græskundervisningen; R. Haym: Wilhelm von Humboldts Briefe an F. G. Welcker, Berlin 1859, S. 6/7 og Humboldt-Welcker 53. — S. 11. Adam Wilhelm Hauch 1755—1838 Overhofmarskal, Chef for den Kongelige Mønt- og Medaillesamling i København (1803 ff.). Christian Fædder Høyer 1775—1855 dansk Maler i Rom (1805—11); Noack 2, 278 (Hoyer). la patente du chevalier Borgia: s. 1, 6. Christian Günther Bernstorff 1769—1835 dansk Udenrigsminister

(1797—1810). Ignazio de Rossi 1740—1824 italiensk Koptolog, Forfatter til »Etymologiae Aegyptiacae«, Rom 1808. 4. Hans Christian Rat(h)je 1767—20/10 1805; udenlands 1802 ff. Charles Frederik Ferdinand Stanley (d. y.) 1769—tidligst 16/11 1805 dansk Arkitekt; Weilbach (2, 409 f.) og Thieme-Becker (31, 468) angiver begge fejlagtigt den 8. November (hans Daabsdag) som Dødsdag; Thiele 2, 257 f. — S. 12. le prince du Saxe Gotha: den senere Hertug Friedrich IV. von S.-G. 1774—1825, regerende Hertug (1822—25), i Rom Vinteren 1805—06 og senere, Konvertit. Henrik Vilhelm Lundbye 1772—1830 dansk Chargé d'affaires i Tunis (1807—12), rejste 1804 som Konsulatssekretær over Italien dertil; senere Redaktør af »Svada«; Slægthaandbogen 558: Farbror til Maleren Johan Thomas L. († 1848).

3.

nos compatriotes: s. Noten til 3, 15. — S. 13. Gaetano Palloni 1766—1830 Dr. med. og Professor ved Universitetet i Pisa, Sekretær ved Accademia italiana delle scienze, belle lettere ed arti i Livorno. la transporter à Montenero: fra Pisa; s. Brev fra Baronessen til Ernst Schimmelmann, Livorno 15/6 1806 (RA): om det nylige Opbrud fra Pisa, venter i Løbet af et Par Dage atter at være paa Montenero; om Festligholdelsen af Baronessens 42aarige Fødselsdag d. 10. Sept. s. Museum 1890, S. 259. lettre du 16 [mai]: Welcker 2, 187 ff. Ma femme: Maria Elisabetta Geltrude Z. 1765—1807 f. Petruccioli; s. Bobé 5, 209; Münster IV 163. flux d'en bas: vel diarrhée eller dysenterie 5: Blodgang. offre genereux: s. 5, 21 (Votre bonté). — S. 14. Ardia: Árdea, By i Latium mellem Albano og Havet, 37 km Syd for Rom; ogsaa det Rom nærmere Ostia og Fiumicino benyttedes dengang lejlighedsvis til Søbade; s. Humboldt-Welcker 23. Johan Hendrick Wulffen Junior: Søn af Købmand i Livorno Joh: Hein: W., kgl. dansk Konsul i Civitavecchia (Bestalling 16/11 1803); oprettede i 1805 sammen med Gerhard Stub fra Bergen (s. 6, 23), der i 9 Aar havde gjort sig bekendt med Handelen i Italien, Handelshuset Wulffen & Stub i Livorno; ansøgte fra København 4/8 1812 om Stilling som Toldkontrollør i Flensborg, hans Fødeby, hvor han havde Kone, 3 Børn, en Søster og sin gamle Moder at forsørge; den foretrukne blandt de 38 Ansøgere blev Johan Ditlev (v.) Sick, Premierlojtnant af den danske Artilleri Bataillon. I December 1812 opholdt W. sig i Flensborg, hvorfra han ikke synes at være vendt tilbage til Italien; død før 1/6 1814 (Brev fra Vicekonsulen i Civitavecchia Teofanio Arata til Kommercekollegiet); en Bror til ham, Paul H. Wulffen, skriver til Thorvaldsen fra Livorno 15/3 1827; jvf. Münster IV 162 (Livorno 1785: Wulf); Thiele 2, 53; 3, 12; Louis Bobé: Frederikke Brun, 1910, S. 200. M. Mathei: enten Ernst Gottl. Matthäi 1779—1845 sachsisk Billedhuger, i Rom 1805—20, eller hans ældre Broder Historiemaleren Joh. Friedr. M. 1777—1845, hvem Schubart i 1802 havde taget med fra Dresden til Italien (Museum 1890, S. 259); begge Brødre var, ligesom Thorvaldsen, hyppige Gæster paa Montenero; Thiele 2, 51 61 f. Sophus Frederik Raben 1784—1828 (Karlsbad); DAA 1896, S. 330; s. 10, 33 (Kammerjunker 1810); ifølge Hof- og Statscalenderen 1810, S. 149 Gesandtskabs Cavallier ved det Kgl. Westphal. Hof; udat. Brev til Schubart fra Florens (RA). envoy de marbres: de ovennævnte Portrætbyster af Baron og Baronesse S. samt A. P. Bernstorff's Byste, en Replik af den tidligere Byste (1795), som var blevet sendt til Nic. Abildgaard, af denne overlodes til Statsminister C. D. F. Reventlow og nu er paa Brahetrolleborg; angaaende Forsendelsen af de tre Byster tilligemed Bondacca's Møntsamling fra Rom til Livorno s. Brev fra Schubart til Zoëga, Pisa 2/6 1806, Svar paa Z.'s Brev af 28/5 (KB, blandt Breve til C. F. Stanley). — S. 15. nos compatriotes:

jvf. 3, 12; vel foruden de nævnte, Raben og Bielke, den hos Thiele 2, 69 f. omtalte danske Baron [Otto Reedtz-Thott 1785—1862 til Baroniet Gaunø (Oktober 1805)], der i Sommeren 1806 i Selskab med flere Landsmænd besøgte Rom og ligesom den nedenfor nævnte Bielke bestilte en Hebe i Marmor, der senere afbestiltes (Reedtz-Thott til Thorvaldsen, Gaunøe 28/3 1812); maaske samme Bestilling; s. Danske Herregaarde ved 1920, 1, S. 84 ff. og DAA 1894, S. 326 f. Johan Christian *Bielke* 1781—1846 dansk Søofficer, Kammerjunker (1804), fik 22/5 1805 Rejsetilladelse til Udlandet paa 2½ Aar; DAA 1887, S. 70; Marquard og Topsøe-Jensen: Officerer i den dansk-norske Søetat, 1, 1935, S. 108 f.; ægtede efter Hjemkomsten 9/12 1806 en Søster til ovennævnte Baron R.-Th. *fouilles*: s. Brev fra Z. til Münster, 27/4 1805 (KB), hvoraf Slutningen, i tysk Oversættelse, er meddelt Welcker 2, 182. Giuseppe Antonio *Guattani* 1748—1830 frugtbar antikvarisk Forfatter; udgav, da Münster var i Rom, Maanedsskriftet »*Monumenti antichi inediti, ovvero Notizie d'antichità e belle arti*«, Rom 1784—89 (÷ KB), som han i 1805 søgte at fortsætte med nogle maanedlige Hæfter, »*Memorie enciclopediche Romanæ*« 1, 1806; senere Sekretær i Akademiet S. Luca i Rom; Elise v. d. Recke 4, 104; Thiele 2, 252; Noack 2, 223; Münster IV 127. *excavation à Ostia*: Udgravningerne i arkæologisk Øjemed begyndte i 1780'erne ved Private; Pius VII (1800—23) forbød dette og lod foretage Udgravninger paa Statens Vegne under Ledelse af Carlo Fea og Giuseppe Pettrini; de systematiske Udgravninger begyndte dog først 1855 i Pius IX's Regeringstid under Ledelse af Pietro Ercole Visconti. Elise von der *Recke* 1756—1833 f. Rigsgrevinde von Medem, i Rom 7/11 1804—12/6 1806. *la gîte cet avril*: foruden Z. var ogsaa Maleren Joh. Chr. Reinhart (s. 5, 21) med i Følget; Elise v. d. Recke 4, 109 ff. (2/5); Otto Baisch: Joh. Chr. Reinhart u. seine Kreise, Leipzig 1882, S. 194 f. *monumens interessansen marbre*: s. Carlo Fea: *Relazione di un viaggio ad Ostia etc.*, Rom 1802 (8.), S. 42 ff. *Marcaurele*: s. Elise v. d. Recke 4, 105 (i Canova's Atelier i Rom). *une rue*: Hovedgaden (cardine massimo), som førte fra Tiberen til Torvet. — S. 16. *Thermes de Diocletien*: den største Varmtandsbadeanstalt i Kejsertidens Rom; i en Del af det uhyre Ruinkompleks findes siden 1886 Thermemuseet (Roms Bymuseum). Andrea *Palladio* 1508—80 italiensk Arkitekt; s. *Le Terme dei Romani* dissegnate da A. P. e ripubblicate da Ottavio Bertotti Scamozzi. In Vicenza 1797 (4.), S. 41—46, Tavle XI. *temple de Vesta*: det lille Rundtempel paa Piazza Bocca della Verità. — S. 17. *Colossée*: s. Welcker 2, 188. Carlo Fea 1753—1836 romersk Arkæolog, Forfatter af »*L'integrità del Panteon rivendicata a Marco Agrippa*«, Rom 1806; 2. Udgave 1820. 4.; Münster IV 123; EI 14, 921. Alois *Hirt* 1759—1839 tysk Kunsthistoriker, i Rom 1782—96 og 1816—17, Forfatter til »*Osservazioni storicoarchitettoniche sopra il Panteon*«, 1791, i tysk Oversættelse i F. A. Wolf og Phil. Buttmann: *Museum der Alterthums-Wissenschaft*; s. *Neuer Nekrolog der Deutschen* 15 II 1839, S. 679; Münster IV 129; Welcker 2, 216 og passim. *tête de Mercure*: s. *Mus. Chiar. Tvl. XXII*; jvf. 4, 19 (statue de Mercure). *Lucangeli*: Welcker 2, 188.

4.

S. 18. *notre caisse*: Kassen med den Bondacca'ske Montsamling; s. 1, 5; 5, 22 og 6, 24. Wilhelm v. *Humboldt* 1767—1835 preussisk Gesandt i Rom (1802—08); han og hans Familje flyttede i Jan. 1803 fra Villa Malta ind i hans Forængers, Uhden's, Lejlighed i Pal. Tomati, hvis Ejer, den gamle Grev Tomati, døde 1812; sammesteds boede John (Giovanni) *Brown* 1738—1821 Søn af fransk Konsul i Trondhjem James B., allerede i 1784 Rom, Konvertit; s. *Historisk Tidsskrift* 8 I 291 (Bobé). *Rappezzini*:

af det italienske Verbum rappezzare ɔ: sammenflikke. — S. 19. Guiseppe *Petrini*: romersk Arkitekt. Gaspare *Capparone* (Caperoni) della Guardia 1756—1808 italiensk Gemmeskærer. Il Museo Chiaramonti, aggiunto al Pio Clementino ... pubbl. da Antonio d'Este e G. C. 1, Rom 1808. Fol. Il Museo Pio-Clementino, paabegyndtes af Giambatt. Visconti (1, 1782) og fortsattes af Sønnen Ennio Quirino V. 2—6, 1784—92; 7, 1807. Fol. Filippo Aurelio *Visconti*: romersk Arkæolog, Broder til Ennio Quirino V. Johan David *Akerblad* (Akerblad) 1763—1819 svensk Arkæolog og Linguist; flyttede i Efteraaret 1809 ind i Pal. Tomati. Venus demi-nuë: jvf. Mus. Chiar. Tvl. XXVI (Venus Anadyomene). Mercure: Mus. Chiar. Tvl. XII; jvf. 3, 17 (tête de Mercure). — S. 20. Vincenzo *Pacetti* ca. 1746—1820; navnlig Francesco Antonio Franzoni 1734—1818 var berømt som Restaurator af Skulptur; Mus. Chiar. passim; Thieme-Becker 12, 391. déesse de la Paix: Kephisodotos' Eirene med Pluto; jvf. Zoëga's Indberetning til Arveprins Frederik, Rom 27/10 1790, S. 8—9 (Ny kgl. S. 4. 3224) og Antologia romana 17, 1791, S. 105—06 (Okt. 1790); angaaende den først af Heinrich v. Brunn identificerede Statue i Villa Albani s. Furtwängler: Katalog der Glyptothek², S. 216 ff. Pausanias: 1.8, 2 og 9.16, 1. Friedrich Wilhelm v. *Erdmannsdorf* 1736—1800 tysk Arkitekt, i Rom for 4. Gang 1789—90 som Rejseledsager for Karl Georg August, Erbprinz von Braunschweig, tillige for at gøre Indkøb for Friedrich Wilhelm II. (1786—97). tête de Mercure: Mus. Chiar. Tvl. XV. Isis: Mus. Chiar. Tvl. I. Deriades: Konge i Indien, Dionysos' Modstander. autel découvert à Gabii: Mus. Chiar. Tvl. XXXVI—XXXIX. autel dédié à huit divinités: Mus. Chiar. Tvl. XVIII—XXI.

5.

S. 21. Votre bonté: s. 3, 13 nederst. Johann Christian *Reinhart* 1761—1847 tysk Maler og Raderer, for 3. Gang i Rom 1803—43. *Nunziata Labruzzi*: vel Datter af Z.'s Ven og Nabo, Maleren Carlo L.; Welcker 2, 231. premiti: »Mavekne«. — S. 22. Antonio *Canova* 1757—1822 (Venedig), begravet i sin Fødeby Possagno; Sjølemesse for ham i Rom Fredag den 31. Jan. 1823; s. 27, 96 og Thiele 3, 169. Angelica *Kauffmann* 1741—1807 schweizisk Malerinde i Rom, ligesom Zoëga begravet i Kirken S. Andrea delle Fratte i Via Capo le Case. Andreas *Kalleberg* 1772—1827 dansk Arkitekt, udenlands 1804—07. Jakob Laurids *Thrane* 1785—1819 dansk Arkitekt, udenlands sammen med ovennævnte; Thorvaldsen udførte hans Byste i Rom. Son médecin: Kohlrausch; s. 1, 6. *Mathei*: s. 3, 14. Notre caisse: s. 4, 18. Tønnes Christian Bruun *de Neergaard* 1776—1824 til Bonderup, naturvidenskabelig Forfatter, ~ 1804 i Wien Therese L. B. Baronesse von Mannagetta und Lerchenau; Wurzbach 16, 381 ff. dessinateur François: Thomas-Charles Naudet 1773—1810 fransk Landskabsmaler og Raderer, udførte Tegningerne til Stikkene i N.'s Voyage pittoresque du Nord de l'Italie, Paris 1820. Fol.; ifølge Fortalen gik de over Store St. Bernhard 6/7 1806 paa deres første Italiensrejse.

Nr. 6—16. Breve fra Frederik Münter, 1808—17.

6.

S. 23. Brev af [7/3 1808]: KB, med udførlige Citater af Brev fra Zoëga til Schubart, 17/2 1808, angaaende Mønterhvervelser for den Kgl. Mønt- og Medaillesamling i København. Carl Ludwig von *Baudissin* 1756—1814 til Rantzau og Lammerhagen havde i August—November 1807 Kommandoen over samtlige Linie- og Landeværnstropper i Sydjylland, derefter

Kommandant i København; M. ønskede hans Anmærkninger til sit Skrift: Die Belagerung von Kopenhagen im Sommer 1807, Kph. 1807. 8. i hans Egenskab af Medlem af Over-Krigskommissionen. paa Søndag: den 8. Maj. Edouard Romeo Vargas Bedemar 1770[?]-1847 belletristisk Forfatter, Mineralog, Eventyrer af uvis Herkomst; efter egen Angivelse født i Kiel i Aaret 1770 af spanske Forældre; meget taler for, at han i Virkeligheden er identisk med den Carl Groß, Lægesøn fra Magdeburg, født 5/6 1768, som indskreves ved Universitetet i Göttingen 26/4 1786; s. Otto Deneke: Der Malteser-Ritter von Göttingen, Göttingen Juni 1937, suppleret med Breve fra samme til Redaktionen af »Dansk biografisk Leksikon«. Livorno 2/11 1792 indførte V. sig i den danske Miniaturmalers Christian Hornemann's Stambog ledsaget af Silhuet (Kobberstiksamlings, København); V.'s lille Skrift »Kleine militärische Bemerkungen«, 1799 (≠ KB) skal være dediceret ovennævnte Grev Baudissin, dansk Oberst (Deneke); 1798 stiftede V. Accademia Italiana i Toskana, hvis Præsident han var til 1807, Schubart Vicepræsident siden 1804; 1801—05 havde V. en militær Charge i Neapel, hvor Elise v. d. Recke traf ham i Maj 1805 hos den fhv. danske Konsul Christian Heigelin; s. Elise v. d. Recke 3, 1815, S. 80. Schubart havde lært V. at kende ved sin Ankomst til Italien i 1802, og V. var paa Schubarts Anbefaling blevet udenlandsk Medlem af Videnskabernes Selskab i København (21/11 1806), som han dedicerede sin Piece »Dissertazione sulle miniere della Sardegna«, Livorno 1806. 8. I Slutningen af September 1809 kom V. paa Vejen til København til Brahetrolleborg (Bobé 9, 230 ff.) og den 25/1 1810 faldt den kongelige Resolution angaaende hans Sendelse til Norge, hvortil han i 1810—14 foretog to mineralogiske Rejser, s. Reise nach dem hohen Norden durch Schweden, Norwegen u. Lappland 1—2, Frankfurt a. M. 1819. 8. Angaaende Münter og V. se Bobé 5, 167 og 8 T. 23; Münter's franske Koncept til Svar paa Vargas' Brev af 10/2 [1813], hvori han anholder om Fanny Münter's Haand, blandt V.'s Breve til Schubart i RA; jvf. V. til Schubart, Kbh. 17/2 1813 og M.'s Dagbog 16, 70 ff. Bergværker i Norge: spec. angaaende Kongsberg s. Norsk slektshistorisk tidsskrift 6, 1938, S. 218—40 307—34; Amund Helland: Kongsberg Sølvværks Drift før og nu, Kria 1885, S. 45; Joh. K. Bergwitz: Kongsberg som bergkoloni, bergstad og kjøpstad 1624—1924, 1—2, 1924. Staten ophørte med Driften 1805 (Kgl. Rescr. 10/7 1805), men Private fortsatte Driften af nogle Gruber. Herr Svoger: Grev Ernst Schimmelmänn. Grev Christian Ditlev Frederik Reventlow 1748—1827 Præs for Rentekammeret (1789—1813); Koncept til Brev fra S. til R., Pisa 13/2 1809, som Svar paa dennes Brev af 2/12 1808 angaaende V.'s Ansættelse i Danmark (RA). Gerhard Stub: s. Noter til Wulffen 3, 14; ifølge Brev fra S. til M., 10/12 1807, rejst til Kbh. paa en kortere Rejse; s. Memoirer og Breve 32, 189 og passim (Bay, 1816); gift med en Englænderinde (f. c. 1786), kan altsaa ikke være identisk med Gerhard Heiberg Stub 1780—1831 Købmand i Bergen; s. A. T. Gløersen. Slægten Meidell, 1903 (4.), S. 173/74. ung Mand fra Livorno: Grøn, s. S. 25 øverst: ifølge Brev fra S. til M., 27/7 1807, en Søstersøn af den 8, 31 nævnte P. A. Castberg og ansat i Firmaet Wulffen & Stub i Livorno; muligvis snarere et Søkendebarn, idet P. A. C.'s Fæster, Anna Christina Blixencrone C. 1752—80, 1770 ægtede Lektor Jens Garmann Grøn 1743—81, og deres yngste Søn Jens Garmann G. 1779 (Kongsberg)—10/7 1814 (Kbh.), Grosserer, turde være ment her; han ægtede i Kbh. 22/12 1809 Catharina Lauretta Tychsen 1792—1855 fra Norge; s. Slekten C. gennem 300 aar. Utarb. av A. St. C., Oslo 1938 (4.), S. 24. Hakon Jarl: Oehlenschläger's »Hakon Jarl hin Rige« udkom i »Nordiske Digte« i Kbh. i Efteraaret 1807; M. kendte det dog, inden det udkom, idet A. C. Gierlew, s. 8, 31, havde læst det op for ham; s. M.'s Dagbog, Dresden 6/9 1806

(15, 179 nederst). C. F. v. *Hellfried*: Forsøg til en politisk Overskuelse af Englands Overfald paa Danmark i Aaret 1807, Kbh. 1808. 8. (405 S.). Krigen mellem Danmark og Sverige: siden Februar 1808, da Rusland, der ligesom Danmark var Napoleons Allierede, faldt ind i Finland; Freden sluttedes i Jönköping 10/12 1809. Kongen: af Sverige, Gustav IV Adolf 1778—1837 Konge (1792—1809). Sir Edward *Thornton* 1766—1852 engelsk Gesandt i Stockholm Dec. 1807—Nov. 1808 og paany 1812 ff. — S. 24. Skibet Prinds Christian: Søtræfningen ved Sjællands Odde 22/3 1808. Carl Wilhelm *Jessen* 1764—1823 Chef paa »Christian Frederik«. Carl Adolph *Rothe* 1767—1834 Næstkommanderende. Justice Raad Andreas Bjørn *Rothe* 1762—1840; Münter IV 148. Søster: Friederike Brun, som i Aarene 1807—10 opholdt sig i Schweiz og Italien. Peter *Willemoës* 1783—1808, begravet sammen med J. W. Dahlerup og over 20 Menige, alle ilanddrevne, paa Oddens Kirkegaard 7/4; s. O. Lütken: Om P. W. Kbh. 1883, S. 122 f.; den tredje Officer, der faldt, var Løjtnant i Infanteriet Peter Abildgaard Soland, døbt 21/6 1779, Søn af Købmand i Flekkefjord Lars Berentsen S.; s. Johs. Beer: Om familien Beer i Norge, Kria 1912, S. 43*. ved Callundborg: en Umulighed. 2den Aprils Medaillen: uddeltes den 2/4 1802 som offentligt Hæderstegn til de Officerer og Menige, der havde udmærket sig i Kampen den 2. April 1801; i Guld besat med Brillanter, til Olfert Fischer; s. Afb. i »Den kgl. Mønt- og Medaillesamling«, Kbh. 1941, S. 73, Nr. 29, og uddeltes af Kronprinsen i Guld til 49 Sø- og 27 Landofficerer, samt til 35 Maanedsløjtninger; s. K. E. Ackermann: Mønter og Medaljer, der staar i Forbindelse med den danske Marines Virksomhed, Kbh. 1920. 8. (Tidsskrift for Søvæsen. 91. Aargang. Ekstrahæfte). Kassen med Mynterne og Bøger: Bondacca's Møntsamling, s. 1, 5, som »eskorteret af 140 danske Søfolk« var afgaaet fra Livorno's Havn 20/1 1808 til C. H. Donner i Altona; indeholdt desuden til M. det italienske Akademi's Skrift »Magazzino di letteratura« og de tre første Hæfter af Zoëga's »Li Bassirilievi antichi di Roma incisi da Tommaso Piroli colle illustrazioni di G. Z. publicati in Roma da Pietro Piranesi«, Tomo 1, Rom 1808. 4.; mere udkom ikke, omfatter alene Basreliefferne i Pal. og Villa Albani. Antiquariske Commission: s. Victor Hermansen: Oprettelsen af »Den kgl. Commission til Oldsagers Opbevaring« i 1807 i: Aarøger f. nord. Oldkynd. og Hist. 3 XXI, 1931, S. 265 ff.; oprettet 22/5; om M.'s Indsats spec. S. 292 ff.; jvf. Dagbogen 16, S. 39. Francesco Maria *Avellino* 1788—1850 neapolitansk Numismatiker, udgav »Giornale numismatico« 1—2, 1811. 4., hvis 1. Hæfte S. havde sendt M. (BiMü 546); det anf. Værk »In Ariadnes etc.« (BiMü 554) omhandlede en Guldmønt, slaaet af Ariadne, Datter af Kejsler Leo. *Numi Italiae*: Italiæ veteris Numismata, Neap. 1808. 4. (BiMü 553). Don Michele *Calcagni*, italiensk Numismatiker, † i Palermo ca. 1814. Børge *Thorlacius* 1775—1829 Professor i latinsk Sprog, Medlem af Oldsagskommissionen. Conrad Friederich *Schmidt-Phiseldeck* 1770—1832 Kommittet i Generallandøkonomi- og Kommercekollegiet (1801—12), M.'s Svoger. — S. 25. Christian *Heigelin* 1742—15/5 1820 dansk Konsul i Neapel (1787—1804), efterfulgtes af sin Brorsøn Wilhelm H.; s. Louis Bobé: Frederikke Brun 149* og Münter IV 129. Georg *Koës* 1782—1811 klassisk Filolog; kom i Dec. 1808 til Rom; hans Svoger og Rejsfælle i Grækenland, P. O. Brøndsted, stødte senere til i Italien (Efteraaret 1809); sammen rejste de det følgende Efteraar til Grækenland, hvor K. døde paa Zante 6/9 1811. min Søster atter ikke vel: den 10/12 samme Aar sendte Frederikke Brun fra Rom et bønfaldende Brev til sin »Très cher Ami et Protecteur!« Grev Schimmelmänn i Anledning af hendes Hjemkaldelse. *Augusta Brun* 1790—1845, ~ 11/10 1811 Gustav v. Rennenkampff, s. 10, 35; hentedes hjem af Broderen Carl det følgende Aar. Addelaide (*Ida*)

Brun 1792—1857, ~ 4/2 1816 Grev L.-Ph. de Bombelles. Hermann Adolph Cph. *Schmidt-Phiseldeck*, f. 14/4 1803, cand. jur. 14/4 1827, † »ubefordret« 20/5 1827; s. Richter: Jur. Stat S. 291. Frue Søster: Grevinde Sybille Reventlow 1753—1828 f. Schubart. Francesco *Daniele* 1740—1812 Historiker og Numismatiker i Neapel; Münter IV 120. Melchiorre *Delfico* 1744—1835 Forfatter i Neapel og Teramo; Münter IV 120. — S. 26. overalt: idetheletaget. Domenico *Forges Davanzati* 1742—1810 italiensk Monsignore, Prælat af Canosa, Medlem af Akademiet i Neapel; s. Karl Morgenstern: Reise in Italien 1, 1813, S. 35 f. og Brev fra Münter til Melchiorre Delfico, Kbh. 26/11 1808.

7.

Svar paa 2 af Deres Breve: 24/7 og 4/8 angaaende Vargas og Migliorini Spinola's Møntsamling; Brevet af 30/6 omhandler Zoëga's Børn m. m. Holsteinborg, Besidder: Lensgreve F. A. Holstein 1784—1836, gift (1808) med Wilhelmine Komtesse Reventlow fra Brahetrolleborg. Forestilling til Kongen: Montenero 10/7 1809, vedlagt Brev til Schimmelmänn af 14/7 (Schimmelmänn'ske Arkiv, Pakke 41, RA); s. Finanskoll. Journ. 1809 Nr. 2202 (Kgl. Reskr. af 2/9 1809) og Kabinettsarkivets Forestillingsprotokol Nr. 3429: Resolution 14/11; Sønnen 500 Rdl. indtil sit 21. Aar, ellers som foreslaaet af M. Cabinettssekretairen: Peter Carl Jessen 1772—1830 Kabinettssek. fra 1808 til sin Død. Chr. Wilh. *Lange* 1753—1839 Deputeret (1800—16), senere (1833) Generalpostdirektør; s. dette Tidsskrift 7 III, 1919, S. 41—55. Christian *Birch* 1760—1829; Welcker 2, 254 (Reg.). Ernst Philipp *Kirstein* 1759—1834 surnumerær Deputeret 1809. N. I. *Schow* 1754—1830 Professor, ~ 1794 Anna Rosine Rothe, Datter af Tyge Rothe 1731—95; s. Münter IV 148. — S. 27. Directionen for Museum ved Kongens Bibliothek: om Moldenhawer's Plan af 15/1 1809 om Oprettelsen af et »Museum« ved KB til Udgivelse af dets Haandskrifter s. Werlauff 323 ff.; Direktionen bestod, foruden af Bibliothekschefen, Hertugen af Augustenborg, og Moldenhawer, af Professorerne J. Kierulf og Børge Thorlacius, samt Laur. Engelstoft som Sekretær. Departements Chefen: Otto Joachim Moltke 1770—1853 Direktør i Rentekammeret (1804—13). — S. 28. Fortegnelse over Romerske Mynter: tilhørende den nedenfor nævnte Migliorini Spinola. M. Aurelius *Carausius* † 293 Usurpator i Britannien. Eparchius *Avitus* † 456 vestromersk Kejser. *Manlia Scantilla*, Kejserinde, gift med Soldaterkejseren M. Didius Julianus († 193), deres Datter var *Didia Clara*. *Antoninus* † 130 Kejser Hadrian's Yndling. *Afrania*: en Møntmester Sp. Afranius; PW 1, 712. *Aurelia*: en Møntmester L. Aurelius Cotta Konsul 65 f. Kr. *Clodia*: en P. Clodius M. f. var Møntmester 38 f. Kr. *Sergia*: vel Sergius Silus, Quaestor i 90'erne f. Kr. *Titinia*: maaske C. Titinius, Møntmester ca. 150—125 f. Kr. Melchiorre *Delfico*: Memorie storiche della Repubblica di San Marino, Milano 1804. 4. og Pensieri su l'istoria e sull'incertezza ed inutilità della medesima, Forl 1808. 8. (BiMü 438). Kiøbenhavn's Beleiringshistorie: L'assedio di C. nell'anno 1807. Traduzione libera di E[rmanno] B[arone] de S[chubart], Pisa Luglio 1809. 8.; et Fragment af Oversættelsen (Traduzione libera d'un Eremita di Montenero) i S.'s Arkiv, Pakke 20 (RA); Eksemplarer sendtes Münter, dels med en Skibskaptajn Christensen fra Fyn, dels gennem Departementet for de udenlandske Affærer. — S. 29. Saverio *Landolina* 1742—1814 Oldforsker i Syrakus; Münter IV 133. Donato *Tommasi*, marchese di Casalicchio 1761—1831 neapolitansk Statsmand; Münter IV 157. Afhandling for det italienske Akademie: Sur local d'Eleusis; s. 10, 35 og 11, 37. Georg Heinrich Waldemar *Müller* (Möller) 1762—1834 Lærer i Historie og Geografi, i Tysk og Dansk ved det holstenske Militær-

akademi i Rendsborg (1802 ff.), udgav »Deutsch-Dänisches Wörterbuch. Rev. von Fr. Hoegh-Guldberg 1—3«, Kiel 1807—10. 8. Nieces Brøllup: Charlotte (Lotte) Brun 1788—1872, ~ 4/8 1809 en Søn af Faderens tidligere Kompagnon A. W. Pauli og Magdalene (Manon) Poel 1757—1825, en Søster til den 24, 92 nævnte Piter Poel, August Wilhelm P. 1781—1858 hanseatisk Ministerresident i Kbh., død i Rom og begravet ved Cestiuspyramiden; Noack 2, 441. Vexler: Friederike Brun foreslog gennem Schubart Grev Schimmelmänn, at hun fik Dispositionsret over de af Zoëga efterladte 3.200 »piastre forte«, mod at hendes Mand i Kbh. indbetalte Beløbet, for derved at undgaa Kurstabet; s. Brev fra Schubart til Schimmelmänn, 10/4 1809 (Duplik) og til Finanskollegiet (Schimmelmänn's Arkiv, Pakke 41); jvf. Finanskollegiets Journal 1809, Nr. 1530: Resol. 13/6: »de i Zoegas Boe forefundne Penge maatte remitteres i sikre Vexler til Bank Compt. i Altona, da man derefter vil omsætte Beløbet i transportable Statsfonds«. Carl F. B. Brun 1784—1869 til Krogerup, eneste Søn af Constantin og Friederike Brun. Grev Schimmelmänn: s. 6, 25. Contract: af 24/5 1805; med-undertegnet af Carl Woltersdorff (s. Bobé 8 T. 12) og Johann Reinhardt som Vidner; Afskrift iblandt de Krenchel'ske Papirer og, med Schubart's Haand, i S.'s Arkiv, Pk. 24, blandt Brevene fra Friederike Brun. Otto Blome 1770—1849 dansk Gesandt i Rusland (1804—41); arbejdede paa, at Danmark skulde støtte Rusland i dets Krig med Sverige. A.-A.-L. Caulaincourt 1773—1827 Hertug af Vicenza, fransk Ambassadør i St. Petersborg (1807—11). Christian August 1768—1810 Prins af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg, Statholder i Norge (1809), valgtes Juli 1809 til svensk Tronfølger. — S. 30. Frederik (Friedrich) 1771—1845 Prins af Hessen-Kassel, afløste Christian August som Vicestatholder i Norge; afløstes i Maj 1813 af Christian Frederik. svensk Val: den svenske Kyst; jvf. Johs. Ewald: Fiskerne (3, 188): Fra Vallen hørtas Vraal, som brød den tykke Skye. Caroline v. Humboldt 1766—1829 f. von Dacheröden, Brevet af 5/4 1810 i KB. Donati Orsi: en Bankier af dette Navn i Florens i 1785; Münter IV 141. hans Søster: Valentine Regine Sophie Brun 1753—1824; s. Louis Bobé: Frederikke Brun 229*. — S. 31. Kobbermynter: med Brev fra S. til M. af 10/12 1807 sendtes en »Etruskisk Kaaber Mynt beskrevet af Møntkenderen Herr Thomas Hall, tilligemed Zoëgas Bemærkninger«; s. 10, 33. Afdelingen oplæst: en Afdeling om Cimbrerkrigen, dediceret Oldsagskommissionen og oversat til Dansk af Schubart. Andreas Christian Gierlew 1774—1845. Ministerialforandringen: Christian Bernstorff og Broderen Joach. Friedr. 1771—1835 gik af 28/4 1810, henholdsvis som Udenrigsminister og Direktør for Udenrigsministeriet. Min Kone: Maria Elisabeth (Elise) M. 1771—1842 f. Krohn, Datter af 1. Borgmester i Lübeck Hermann Dietrich K. († Dec. 1805); efter M.'s Referat at dømme synes der at foreligge »endogene melankolier af den manio-depressive type«; venligst meddelt Udgiveren af Hr. Overlæge Paul J. Reiter. Vincenzio Chiarugi 1759—1820 Sindssygelæge i Florens, siden 1788 Direktør for det af ham grundlagte Sindssygehospital Bonifazio. Peter Atke Castberg 1779—1823 Læge og Døvstumpepædagog; angaaende hans Rejse i Italien 1804 s. Brev fra C. til Frederik Moltke, Bordeaux 22/10 1804 (blandt Breve til Schubart, Pk. 24): kom 11/5 1804 til Venedig, derfra over Bologna til Florens, hvor han blev en Maaned og »opholdt sig længe ved de skønne Hospitaler«. Paris: hvor Philippe Pinel 1755—1826 den berømte Psychiater virkede. Til Norge: M. kom hverken dengang eller senere til Norge.

9.

S. 32. sidste Brev: 29/5 1810. Zoegas Bog fra Fængslet: Katalogen over Borgia's kopt. Haandskrifter; s. 1,6 og Welcker 2,233; i Virke-

ligheden var det John Brown, som udvirkede Frigivelsen; s. Brown til Schubart, Rom 23/12 1809 (afgjort 20/12 1809) og Koncept til Svarbrev fra Schubart, Montenero 5/1 1809 (skal være 1810) med Lykønskning til Resultatet; s. Humboldt-Welcker 66. Andreas *Birch* 1758—1829 Biskop i Aarhus (1805—29). Wolf Frederik *Engelbreth* 1771—1862 Koptolog. J. G. C. *Adler* 1756—1834 Orientalist, Generalsuperintendent i Slesvig (1792 ff.) og Holsten (1806 ff.). Erik Nissen *Viborg* 1759—1822 Direktør for Veterinærskolen; Schubart Mellemmand mellem V. og Veterinæren Giovanni Brugnone i Turin 1741—1818. Diplom: M. Medlem af Accademia degli Indefessi i Alessandria ved Marengo 1/4 1810; s. 10, 35. A f h a n d l i n g: s. 10, 35 (Samothraciske Mysterier). N. *Show*: En Beretning om afdøde Professor og Ridder G. Z.'s Liv og Fortienester, Kbh. 1809. 4. (Særtryk af Videnskaberne Selskabs Skrifter). Marc-Nicolas *Puerari* 1766—1845 Professor i Fransk ved Københavns Universitet.

10.

S. 33. Skipperen: en norsk Koffardikaptajn Eger; s. S. til M., 29/5 1810. t v e n d e B ø g e r: 1. Hæfte af det ital. Akademis Journal og Antonio Cesari: Dissertazione sopra lo stato presente della lingua italiana, Verona 1810. 4. (KB); angaaende Forfatteren, 1760—1828, s. Biographie universelle 7, 363 f. og EI 9, 880 (Portræt). K a m m e r j u n k e r *Raben*: s. 3, 14. Thomas *Hall*: engelsk Præst i Livorno, Amerikaner af Fødsel, Mønt- og Malerisamler, s. 20, 83, Schubart's Korrespondent (1812—14); har en gift Datter i Bergen (1812); s. Thiele 2, 52 (Haal) (i 1785 hed den engelske Præst i Livorno Hawke, s. Münster IV 128). Angelo *Fabbroni* 1732—1803 Universitetskansler i Pisa; Münster IV 122. Ringen: en Carneol indfattet i en Guldring, fundet iblandt Karthagos Ruiner; s. Museum Münsterianum 3, S. 136, Nr. 205; jvf. M. til Goethe 30/8 1823 (Nr. 2). D a c t y l i o t h e k: M.'s Samling af skaarne Stene overgik efter hans Død ved testamentarisk Gave til Nationalmuseet. M y n t e r n e: S. havde medgivet Raben en lille Møntsamling fra Hall, som S. havde betalt med 10 Zechiner (Brev af 3/8). Francesco *Fontani* 1748—1818 Bibliotekar ved Biblioteca Riccardiana, personlig Bekendt af M. fra Rejsen 1785 (Münster IV 124); fremtrædende Medlem af Accademia Italiana (dets Biografo). Angelo *Fabbroni*: Vitae Itolorum doctrina excellentium qui saeculis XVII. et XVIII. floruerunt 1—20, Pisa 1778 ff. 8.; Tom. 3 indeholder Steno's Biografi, S. 1—63; Schubart havde omsider antikvarisk oprevet alle 20 Dele (KB). Frederik Christian *Winsløw* 1752—1811 Hofkirurg. *Spinola*: ønskede at blive Ridder; s. 13, 41. Ordens Kansleren: C. L. v. Baudissin. d. 28. Jan.: Kong Frederik VI's Fødselsdag, som saadan Ordensdag. — S. 35. E r k e b i s k o p p e n af Upsal: Jac. Ax. Lindblom. Tommaso (II) IV duca de Vargas Machuca 1760—1843 Embedsmand i Neapel; Spreti 6, 825 f.; s. 14, 44. Niels *Rosenkrantz* 1757—1824 Udenrigsminister (1810—24). Ernst Frederik *Walterstorff* 1755—1820 dansk Gesandt i Paris. Christopher Wilhelm *Dreyer* 1738—1810. Gustav *Rennenkampff* 1783—1854 liflandsk Godsejer, ~ 11/10 1811 Augusta Brun. A. C. *Gierlew*: s. 8, 31, ~ 22/9 1810 Wilhelmine Josepha Holsten 1791—1812 Datter af Kommandør Christian H. († 1811). S a m o t h r a z i s k e M y s t e r i e r: Erklärung einer griech. Inschrift, welche auf die S. M. Beziehung hat, Kph. 1810. 8.; s. 14, 44. Joh. Arn. Hieron. *Carstensen* 1783—1853 stud. theol. 1810, s. A. Konsulatssekretær i Alger, Fader til Tivolis Grundlægger, Georg C. A f h a n d l i n g om det L o c a l e i E l e u s i s: bestemt til Optagelse i 2. Bind af det Italienske Akademi's Atti, som ikke udkom. oversat paa fransk: af L. J. Hameken, s. 11, 37. *Andreas Bonnevie* 1782—1833 cand. theol. 1804; 1/5 1808 indtraadte han i Hæren som Fændrik ved Kronens Regiment i Helsingør;

ledsagede den svenske Tronfølger Karl Johan (Bernadotte) gennem Sjælland i Oktober 1810; † som Sognepræst i Øiestad i Norge, hans Fødeland. Rejsen til Italien blev ikke til noget, s. foruden Bricka og Norsk biografisk leksikon Familien Bonnevie i Danmark og Norge 1714—1930, Kbh. og Oslo 1931 (8.), S. 57—62.

11.

S. 36. *Spartacus*: det afgørende Slag mellem S. og Crassus, hvor S. faldt, stod i Lukanien; PW III. A. 2, S. 1535; s. Mün-ter til H. v. Gagern, 10/8 1817 (Capaccio). A. C. *Gierlew*: skriver til Schubart fra Venedig 13/2 1811. F. L. *Bang* 1747—1820. *Henrich Cal-lisen* 1740—1824. *Joach. Dieterich Brandis* 1762—1845. — S. 37. ældste Søn: *Hermann* 1792—1867 Landmand. den anden: *Balthasar* 1794—1867 Præst; s. 16, 47 f. og *Balthasar Münster*: Familien Mün-ter's Stam-tavle, Kbh. 1901. 8. *Pontecorvo*: *Jean-Baptiste-Jules Bernadotte* 1763—1844 fransk Marskal 1804, Fyrste af *Pontecorvo* (1806); valgt til svensk Tron-følger paa Rigsdagen i Örebro 21/8 1810 (Karl XIV Johan); rejste gen-nem Danmark til Sverige; gik over fra Helsingør til Helsingborg 20/10 1810. *Vexelcoursen*: den 20/10 var den 648; s. *Marcus Rubin*: 1807—14, 1892, S. 226. Tillæg: anf. *Værk* S. 534 (19/28 Sept. 1810); dog kun indtil 1.200 D. C. min Huusholdning: M.'s skattepligtige Ind-tægt 1809 var 14.475 Dansk Courant; *Rubin*: anf. *Værk* S. 530. *Fier-ding Smør*: ang. Priserne paa Levnedsmidler i 1810 s. anf. *Værk* S. 490 ff. *Støvler med Opslag*: s. *Danmarks Riges Historie* 5, S. 718 (Ill.). *Ludvig Joseph Hameken* 1778—1852; s. *August Hennings' Dagbog* 1802 (Da. Mag. 7 I, 1934), S. 181 Anm. 2. — S. 38. *Joh. Paul Schul-thesius* 1748—1816 tysk evangelisk Præst i Livorno; konfirmerede 24/9 1808 *Ida og Augusta Brun* i det protestantiske Kapel, det eneste i hele Italien; jvf. *Humboldt-Welcker* 39/40 og *Mün-ter* IV 151.

12.

overstaaede *Fare*: et af de ikke sjældne Lynnedslag i Montenero. *Charlotte Schimmelmann* 1757—1816 f. *Schubart*. — S. 39. *Brevet fra Corfou*: fra Sekretæren for det Ioniske Akademi *Stelio Doria Prossalendi*, † 1812; det ioniske Akademi oprettedes 1808 under den franske Besættelse og ophørte med Franskmandenes Rømning af Korfu i 1814; M. Medlem 20/6 1811; det var overvejende beskæftiget med Statistik og Økonomi; s. *Henri Dehérain*: *La vie de Pierre Ruffin orientaliste et diplomate* 1742—1824 Bd. 2, 1930, (4.), S. 106 Anm. 2. *Thomas Bugge* 1740—1815 Pro-fessor i Astronomi, Sekretær i Videnskabernes Selskab (1801—15). Efter vore *Love*: *Vedtægter* 1796 Art. 2; s. *Det Danske Videnskabernes Sel-skab* 1742—1942 *Samlinger til Selskabets Historie*, Kbh. 1942, S. 143. Ak-terne: *Atti dell' Accademia italiana di scienze, lettere, ed arti*, Tomo 1, Part 1—2, Livorno 1810. 4. E. R. de *Vargas Bedemar's* Titel: *Ispettore delle Miniere della Norvegia* (I, S. XXV). Tale til Medlemmerne af *Accademia degli Indefessi*: paa en Rejse i Norditalien i Juni-Juli 1810 havde S. tilbragt et Par Dage hos *Migliorini Spinola* i Alessandria. *Giuseppe Micali*: *Storia d'Italia avanti il dominio de' Romani* (BiMü 446); s. 13, 42. *Peder Malling* 1781—1865 Arkitekt, i Italien 1811—15. *Müllers Lexicon*: s. 7, 29. *Aubin-Louis Millin* 1759—1818 fransk Lærd. *Erke-bispen af Upsal*: *Jac. Ax. Lindblom*; s. 10, 35. *Luigi Bossi* 1758—1835 italiensk Arkæolog; *Mün-ter* IV 114; *Schubart* havde truffet ham i Milano, og B. havde givet ham til M. sit lille Skrift: *Lettre sur deux in-scriptions prétendues runiques trouvées à Venise*, Turin 1805. 8. (KB fra BiMü, 1806!), rettet imod J. D. *Akerblad's* Skrift om *Piræusløvens Rune-*

indskrift. antike Paster etc.: til Frimurerlogen i Kbh.; Schubart skaffede dem fra Rom gennem sin Kommissionær der, Giov. Gher. de Rossi, tilligemed to Lamper fra Katakomberne; s. S.'s og de R.'s Brevvexling (8/3 og 20/3 1811) i Schubart's Arkiv, Pk. 18. — S. 41. *Tegola Etrusca con lettere*: s. 15, 45 (Fragment af et Laag fra Volterra), bestemt for M.'s Lapidarium, indmuret i Bispegaarden. Christus Hoved i Mosaik: S. lod dette udføre i Rom efter Annibale Caracci's *Ecce Homo* (s. Münster til I. H. v. Wessenberg, Kph. 30/10 1827 (Münster VI 367)) »af den ypperste Nutids Kunstner i dette Fag« under Thorvaldsen's Overopsyn, og havde saavel dette som Pasterne og Lamperne med til Kbh. i 1811. Luigi *Lanzi* 1732—1810 Etruskolog og Kunsthistoriker; Münster IV 133. Domenico *Sestini* 1750—1832 italiensk Numismatiker i Berlin og Florens.

13.

Brevet modtaget i Pisa 2/3 og besvaret 4/3. attraaede Naade: Migliorini Spinola havde gennem S. foræret den antikvariske Kommission »Celarii's ældgamle Italienske Landkort, et af Ptolemei, Guid. Ferrarii Inscriptionum ed. altera Italica auctior ducentis, [Mediol. 1772. 8. (nu KB)], samt Ch. Denina: *Tableau historique, statistique et moral de la Haute-Italie*, [Paris 1805. 8. (nu KB)], ønsker til Gengæld Dannebrog's 4de Classe [Ridderkorset], er af den berømte ældgamle genuesiske Familie Spinola, har været Major og Commandant de place i Sardinien, men er nu ansat i l'Intendance du tresor public impérial à Alessandrie«. Fritz *Moltke* 1754—1836 Præsident for Generaltoldkammeret (1803—13). Jørgen Balthasar *Winterfeldt* 1732—1821. — S. 42. Kors i Knaphullet: Constantin Brun fik Ridderkorset den 28. Januar 1811. Giuseppe *Micali*: s. 12, 40. Secretair ... i Corfou: S. D. Prossalendi; s. 12, 39. *Koës* og *Brøndsted*: s. 6, 25. A. C. *Gierlew*: s. 11, 36. Regentskab: 5/2 1811 blev George, Prins af Wales, Regent under sin Faders, George IV's, Sindssygdom. Ministeriet: Spencer Percival 1762—1812 Premierminister (1809—12). Brev fra Vargas fra Røraas: 29/11 1810.

14.

S. 43. Carl Christian *Holck* 1758—1816. Hos mig: angaaende Bispindens Sygdom s. 8, 31. Magnetisme: Behandlingen ved Magnetisme (am Baquet) var i disse Aar paany bragt frem af de to Berlinerlæger, K. C. Wolfart 1778—1832 Elev af Mesmer, der i Aarene 1807—13 praktiserede i Frauenfeld i Thurgau, og David Ferd. Koreff 1783—1851; s. om dem bl. a. Humboldt-Welcker Nr. 100* og 102* (1815) og Wilhelm Erman: *Der tierische Magnetismus in Preussen vor und nach den Freiheitskriegen*, München u. Berlin 1925, 8.; M. havde bl. a. konsuleret Berlinerlægen K. A. F. Kluge 1782—1844, hvis Bog »Versuch einer Darstellung des animalischen Magnetismus als Heilmittel«, 1811, han havde læst; jvf. M. til B. G. Niebuhr i Berlin 30/11 1811 ff., Dagbogen 16, 64 samt Münster III 308/09 (Genf 2/3 1787, baquet de famille); angaaende F. A. Mesmer 1734—1815 s. Münster IV 137. Brev til det Ioniske Akademie: Svar paa Prossalendi's Brev af 29/1 1812, besvaret af hans Efterfølger som Sekretær Viaro Capodistria 1770—1842 Broder til Statsmanden Johs. Ant. Grev C. († 1831). over Zante: hvor han rejste Georg Koës et Gravmæle. over England: om Brøndsted's Overfart fra Korfu til Italien s. 17, 77. Gaetano Cattaneo, † 1841, Direktør for Møntkabinettet i Brera i Milano, G. C[attaneo:] Lettera al signor Domenico Sestini... sopra due medaglie greche del gabinetto di Milano, Milano 1811. 8. (KB). — S. 44. *Olinto dal Borgo* 1775—1856 Privatsekretær hos Schubart (1806 ff.), fulgte ham paa Rejsen til Danmark 1811—12, ~ 11/8 1812 paa Sølyst Grev Schimmelmann's Pleje-

datter Louison. Simone *Assemani* 1752—1821 Professor Orient. i Padova, Forfatter af »Museo Cufico Naniiano illustrato«, Padova 1787—88. 4.; Wurzbach 1, 80. Rosario di *Gregorio* 1753—1809 Kanonikus og jurid. Professor i Palermo; Münter IV 127. Otto Ditlev *Kaas-Lehn* 1772—1811; s. Vargas til M., Drontheim 7/2 1812: Aussi à moi il est d'abord venu l'idée de chercher la place de Kaas Lehn qui semble me convenir à tout égard. Af handling om de samothraciske Mysterier: s. 10, 35; den italienske Udgave, i Oversættelse ved Schubart, synes aldrig at være udkommet; Afhandling recenseredes i Jenaische Allg. Literatur Zeitung 1811 III 391 f.; M. replicerede i Antiquarische Abhandlungen 1816, S. 245 ff. Miguel de Cervantes Saavedra: *Don Quixote* 1, 1810, S. 65; jvf. Spredi 6, 817 (af Verbet maciullare: gennemhegle).

15.

H. V. *Lundbye*: s. 2, 12. Olintho: s. ovenfor. — S. 45. Den hetruriske Inscription: s. 12, 41. Schubart havde købt 32 Asses hos en Mønthandler for 6 Zechiner. Præsten i Livorno: Thomas Hall; s. 10, 35. Deres Ven: i Følge Brev fra S. til M. (27/5 1812) den berømte Oldforsker Grev Viani; havde foræret Schubart 12 græske Mønter; vel den numismatiske Forfatter, Giorgio Viani 1762 — senest 1817; Biographie universelle 43, 278 f., Forfatter af »Le memorie della famiglia Cybo e delle monete di Massa di Lunigiana«, Pisa 1808. 4. (KB og BiMü 584). *Odenatus*: Odaenathus dræbte Septimius Odaenathus, Hersker i Palmyra, 266/67 e. Kr. og opkastede sig selv til Hersker; s. PW 17. 2, S. 1880 f. *Najaden*: angaaende Sotræfningen i Lyngøer Havn 6/7 1812 s. Litteraturen hos Erichsen og Krarup 1. S. 197. *Venerabilis*: angaaende S.'s Forbindelse med Logen »Napoleon« i Livorno s. hans Arkiv, Pk. 20. i 13 Aar: M. var ordførende Mester i Logen »Friedrich zur gekrönten Hoffnung« i Kbh. 19/11 1794—23/12 1807, s. Edg. Collin: Fremragende danske Frimurere 1, Kbh. 1872, S. 134 ff., Münter's Dagbog 14, S. 135; 16, S. 44. — S. 46. [S. Germain de Gordes:] *Del culto d'Iside presso i Romani e delle sue vicende*, Mantova 1807. 8.; s. Katalogen over Frimurerbiblioteket 1851, Nr. 168 og Atti dell' Accademia ital. 1, 233. vor Catalog: Verzeichnis der von den vereinigten Logen Zorobabel zum Nordstern u. Friedrich zur gekrönten Hofnung in Kph. gesammelten Maurerischen Bibl., Kph. 1801. 8. Anselmo *Banduri* c. 1670—1743 italiensk Numismatiker, Forfatter af »Numism. Imper. Roman.«. Domenico *Magnan* 1731—96 Franciskaner, romersk Numismatiker; Münter IV 135; Forfatter bl. a. af »Bruttia numismatica«, Rom 1773. Fol. (BiMü 523) og »Lucania numism.«, Rom 1775. 4. (BiMü 552); jvf. Münter IV 135. Girolamo *Tanini*, Florentiner, Numismatiker i Rom; udgav i 1791 Supplement til Banduri's ovennævnte Værk, Fol. (BiMü 524); s. Welcker 2, 28 og Münter II 262*. Domenico *Sestini*: s. 12, 41. Giuseppe *Garampi* 1725—92 Kardinal (1785), Biskop af Montefiascone og Corneto; anf. Værk, Rom 1749. 4. (BiMü 554); s. Münter IV 125. Eduardo *Corsini* 1702—65 Professor i Pisa, Forfatter af »De Minnisari aliorumque Armeniae regum nummis... Diss.«, Livorno 1754. 4. (KB og BiMü 551); angaaende denne Mønt, der af J.-J. Barthélemy erhvervedes for Møntkabinettet i Paris og rigtigere tillagdes Adinnergelos Soter, Konge i Charakene i Mesopotamien 21 e. Kr., s. Biographie universelle 9, 267 Anm. 1; PW 1. 1, S. 362 og Head HN² S. 823 G. L. *Oderici* 1725—1803 Abate, Universitetsbibl. og Numismatiker i Genova; Münter IV 140; Forfatter af »De argenteo Orcitirigis numo«, Rom 1749. 4. (BiMü 554). *Orcingetorix*: Orgetorix, Helvetier; PW 18. 1, S. 1025; Alfred Holder: Alt-celtischer Sprachschatz 2, S. 868 (Orcetirix).

S. 47. Brevet maa dateres noget senere, mellem 14. Februar, da Balthasar blev 23, og Paaske (6. April). Dr. *Jacobsen*; vel Lægen Ludvig Jacobsen 1783—1843 Dr. med. h. c. i Kiel 1815, titulær Prof. 1816. ædle Søster: Charlotte Schimmelmänn døde 2. Dec. 1816. *Olinto* dal Borgo, som havde været paa Vej til sin Post i Brasilien, var i Anledning af Grevinde S.'s Død vendt tilbage, og var 28/1 1817 naaet til Fyn; i Juli forlod han atter Kbh. Lauritz Peter Winding *Grüner* 1793—1865 Kateket i Randers 1823, † som Andenpræst ved Domkirken i Roskilde, ~ 1823 Cathrine A. M. Rosted 1797—1863; Kopi af *Grüner's* Brev til Menigheden i Livorno i Schubart's Arkiv, Pk. 20. A. Freyherr von *Knigge*: Ueber den Umgang mit Menschenen 1—2, Hann. 1788. 8.; 9. Udg. 1—3, ibd. 1817—18. — S. 48. Georg Ludwig *Becker* 1759—1835 sardinsk Generalkonsul; angivet som G. L. Becker i ovennævnte Kopi af *Grüner's* Brev. Jakob *Gräberg* af Hemsö 1776—1847 svensk Vicekonsul i Genua (1811—16), Konsul i Tanger (1816—22), siden 1811 Medlem af »Dansk Litteraturselskab«, M.'s Korrespondent. Antonio *Morellet*, dansk Konsul i Genua. *Paolo Sconnio*, Professor i Moralfilosofi i Genua. Ferdinand *Tutein* 1788—1880; s. Münster til *Gräberg*, Kbh. 20/4 1817 (Münster V 310).

Nr. 17—27. Breve fra P. O. Brøndsted, 1813—23.

Peter Oluf Brøndsted 1780—42 Arkæolog, Professor i Filologi ved Københavns Universitet (1813—18), Hofagent i Rom (1819—23), Direktør for Den kongelige Mønt- og Medaillesamling og Professor i Filologi og Arkæologi (1832—42). B. lærte S. at kende paa sin store Udenlandsrejse (1806—13) i Efteraaret 1809 i Florens paa Vej fra Paris til Rom; s. Brev fra S. til *Münter*, Montenero 3/11 1809: »Den gode og lærde Dr Brøndsted lærte jeg at kjende i Florenz hvor vi sammenlevede fiire glade og lykkelige Dage. Vi elske hverandre høyligen, og isandhed fortjener saavel han, som hans Reise Staldbroder *Koës* at elskes. Af saadanne Landsmænd kan vi bryste os. Jeg har nu skreven til Constantinople for at skaffe dem Firman, og hvad endnu er vigtigere et Anbefalingsbrev fra den Grædske Patriarch til Geistligheden, Klosterforstanderne, Skolelærerne etc. *Villoison* har havt et saadant Brev, som har været ham til største Nytte, især medens hans Ophold paa Bierget Athos.« Bekendtskabet fornyedes efter Tilbagekomsten fra Grækenland i Neapel, og i 1815, da S. var i København, fulgte han med Interesse B.'s Universitetsforelæsninger over Grækenland. Under B.'s 4aarige Ophold i Rom som Hofagent blev Forbindelsen atter knyttet, navnlig da Schubart blev Tronfølgerparrets Rejsseledsager i Italien (1819—21), og endnu efter at S. havde forladt Italien, fortsattes den brevlige Forbindelse; det synes dog at kunne læses imellem Linjerne i de her meddelte Breve, ogsaa Brevunderskrifterne tyder i samme Retning, at der i 1820'erne er indtraadt en Kølning i Forholdet fra B.'s Side, hvad ogsaa B.'s Breve til andre, for Ex. til *Christian Ramus*, tyder paa.

I Schubart's Arkiv i Rigsarkivet (Pakke 24) findes bevaret 3 Breve fra B. til S.: Napoli 24/4 1813 (angaaende *Koës'* efterladte Papirer hos den gamle *Belloli*, jvf. 17, 2), Rom 21/5 1813 (om Modtagelsen hos *Miollis*, til hvem han var anbefalet af *Donzelot* og Schubart; angaaende *Belloli*) og Kbh. 31/1 1818, yderligere findes et enkelt Brev fra Rom, 9/5 1813, i Ny kgl. S. 4. 2748. — Blandt Breve til Brøndsted i KB (Ny kgl. S. Fol. 1545) findes 7 Breve og Billetter fra S. til B.: Neapel 1820 — Kbh. 1830.

17.

S. 78. Mathieu de *Lesseps* 1774—1832 fransk Kommissær paa de Ioniske Øer (1809—14), død som Generalkonsul i Tunis, Fader til Ferdinand de L. (Suez); s. L. Bridier: *Une famille française*. Les de L., 1900. 8. og Henri Dehérain: *La vie de Pierre Ruffin* 2, 1930 (4.), S. 72/73 (Portr.) 102—08 232 og passim. F.-X. comte de *Donzelot* 1764—1843 Guvernør paa de Ioniske Øer (1806—14). Maria *Lunzi* (Lountzēs), f. Martens, Enke efter dansk Konsul paa Zante Anastasios L. 1764—1810, Venetianerinde, vel Slægtning af den 21, 86 nævnte danske Konsul M. i Venedig; i Ægteskabet var tre Sønner: Nicolò Conrado 1798—1885 B.'s »Plejesøn«, dansk Greve 1818; Giovanni og Ermanno (Hermann) 1806—68 Dr. jur. i Pisa 1827 samt en Datter Bettina; Breve i Schubart's Arkiv; Græsk Encyclopædi 8, 1930, S. 831; Bobé 8, 235. — S. 79. Otto Magnus Freiherr v. *Stackelberg* 1787—1837. Karl Freiherr *Haller* v. Hallerstein 1774—1817. Friedrich August *Wolf* 1759—1824 klassisk Filolog i Halle og Berlin; udgav sammen med Phil. Buttmann »Museum der Alterthumswissenschaft«.

18.

S. 80. »Eine Welt... wäre denn Rom auch nicht Rom«; Goethe: Römische Elegien I. parthenopiske Montenero: Schubart's havde tilbragt Vinteren 1812/13 indtil 30/6 i Neapel, i en Villa nær Slottet Capodimonte. Parthenope: den klassiske Benævnelse paa Neapel. Wilhelm *Heigelin*: dansk Konsul i Neapel 1804 ff., Brorsøn af Forgængeren Christian H.; s. 6, 25. overalt: overhovedet. — S. 81. Giuseppe Capece Latro 1744—1836 Ærkebiskop af Tarent (1778—1815), residerede i Neapel i sin Villa Cappella Vecchia i La Chiaia, omgivet af rige Samlinger af Mønter og Antikviteter; hans græske Vasesamling købte Christian Frederik paa Rejsen 1820; nu i Antiksamlingen; sammesteds hans Marmorbyste af Rauch. Ch.-O.-I.-J.-B. de *Clarac* 1777—1847 Lærer for Caroline Murat's Børn (1808—14), Arkæolog. Francesco *Carelli* 1758—1832 neapolitansk Numismatiker; s. F. C. Numorum Italiae veteris tabulas ed. C. Cavedonius, Leipzig 1850. Fol. *Estermann*: »den gode Mad. Estermann« nævnt i Dagbogen, Nisida 13/5 1810 (Dorph 78). Carolina *Filangieri* † 1828 f. v. Frenzel, Enke efter den neapolit. Forfatter Gaetano F. († 1788). Christian *Due* 1764—1843 fhv. Kancellisekretær, døbt i Frue Kirke (Kbh.) 20/11, Søn af Jens D. og Anne Birgitte Alum, ved sin Indtræden i Enkekassen (Marts 1797) Kancellist i Admiralitetet; betegner sig i Brev til B., Neapel 19/11 1821, som fhv. Kancellisekretær; en Købmand D. fra København forekommer i Livorno 1809 og 16, s. Bay i Memoirer og Breve 32, 190. Giov. Gherardo *de Rossi* 1754—1827 Schubart's Kommissionær i Rom; tillige Bankier; B. hævdede hos ham 400 Scudi ved sin Ankomst til Rom c. 7. Maj. A.-S. *Miollis* 1759—1815 Roms franske Generalguvernør, boede i Pal. Doria; B. bragte ham Brev fra S.; Miollis til S., 8/5 1813 (RA).

19.

S. 82. Ole Troelsen *Lund* 1768 (eller 67)—1843 Hosekræmmer, senere Grosserer i Kbh.; M. F. C. og O. H. Lund: Familiestamtavler, 1890, Tvl. C. I og C. V. Domenico *Cimarosa* 1749—1801.

20.

L.-A.-F. baron de *Beaujour* 1763—1836 fransk Publicist og Politiker, Forfatter bl. a. af »Tableau du commerce de la Grèce 1787 à 1797« 1—2, 1800. 8. — S. 83. Villa de Parthenope: s. 18, 80. predicateur Anglais: Thomas Hall; s. 10, 33. Johann Christoph *Ulrich*, † 1835, dansk Konsul i Livorno, Ridder; Memoirer og Breve 32, 186 og passim; Bobé 8

T. 62. v. *Eckardstein*: vel en Søn af Spejlfabrikant Freiherr v. Eckhardtstein i Berlin († 1803); s. Gothaisches genealogisches Taschenbuch d. Freih. Häuser 1929, S. 142 ff.; en Herr v. E. fra Berlin færdedes 1817 i Rom i Caroline v. Humboldt's og Thorvaldsen's Kres; s. Wilhelm u. Caroline v. Humboldt in den Briefen 6, 28 37 89 og passim. *domestique*: B.'s græske Tjener Georgio Sadacchi fra Øen Syra, som permitteredes i Wien; s. 21, 87; jvf. Thiele 2, 239 f.

21.

Madame de Ramdohr: nævnt Humboldt-Welcker 305 (Wien); den preussiske Resident i Rom (1811—16) var F. W. B. v. Ramdohr. Bertel *Thorvaldsen*: s. Thiele 2, 242. — S. 84. Is(e)linge(n): ejedes siden 1810 af Holger Halling Aagaard 1785—1866, der nævnte Aar havde ægtet Marie Koës 1790—1858 Tvilling søster til B.'s Forlovede, Frederike K.; s. 24, 92. navnlig: ved Navn. Christian *Bernstorff*: dansk Gesandt i Wien; s. 2, 11. Brev fra Rom til Napoli: Roma 9/5 1813 (KB). *Baron Stackelberg*: »ikke Ministeren men en Frænde, Magnat i Ungarn«. *Compagnon*: Otto Magnus Freiherr v. Stackelberg; s. 17, 79. Brev til *Thorvaldsen*: Fir. 6/7; trykt Thiele 2, 237 ff. Kronprindsen af Bayern: Ludwig 1786—1868 Konge (1825—48). — S. 85. Kronprindsen af Sverrig: Karl Johan; s. 11, 37 (Pontecorvo). *Messures*: Mesures; forekommer ogsaa hos Dorph (S. 55). *Liechtensteiniske Gallerie*: det Fyrstelige L.'ske Billedgalleri og Kobberstiksamlingen fandtes i Palæet i Forstaden Rossau; s. Wurzbach 15, 137 f. og Joh. Pezzl's Beschreibung von Wien. 5. Ausg. [1820], S. 177 f. Anton Franz de Paula *Graf Lamberg* 1740—1823 østrigsk Gesandt i Turin og Neapel; hans Vasesamling købtes 1815 til Antikabinetet i Wien. Franz *Neumann* 1744—1816. Jos. *Eckhel* 1737—98. *Italienske Academies Forhandlinger*: Atti dell' Accademia Italiana; s. 12, 39. Friedrich *Schlegel* 1772—1829; B. havde lært S. at kende i Paris 1806; s. Dorph 11 ff. Gustaf Magnus Ernst *Reichsgraf v. Stackelberg* 1766—1850 russisk Ambassadør i Wien (1810 ff.); Gustaf Elgenstierna: Den introducerade svenska adelns ättartavlor 7, 1932, S. 461 f.; Gothaisches genealogisches Taschenbuch d. Gräfl. Häuser 1942 A, S. 538; s. S. 84 (Baronerne S.). Douglas James William *Kinnaird* 1788—1830, ligesom sin Rejsefælle Hobhouse Byron's intime Ven; DNB 31, 189 f. John Cam *Hobhouse* (Lord Broughton) 1786—1869 engelsk Statsmand; DNB 27, 47 ff.; J. C. H.: A journey through Albania, and other provinces of Turkey etc. (1809—10) 1—2. 2. ed. Lond. 1813. 4. og Lord Byron's Correspondence chiefly with ... Mr. H., the Hon. D. K. etc. 1—2, Lond. 1922. 8. (med Portræter af begge); s. sidstnævnte Værk 1, 29 (Athens 20/1 1811): »I [Byron] have contracted an alliance with Dr. Brondsted of Copenhagen, a pretty philosopher as you'd wish to see; jvf. Recollections of a long life. By Lord Broughton 1, 1909, S. 50 ff. — S. 86. Arthur Wellesley 1769—1852 Hertug af Wellington. *de Rossi*: s. 18, 81. Wilh. Conr. *Martens*: dansk Konsul i Venedig (1785 ff.); Münter IV 136. *Creditbrev paa Bosì & Co.* unyttigt: Huset var fallit; s. Thiele 2, 238. Christ. Jak. v. *Koepff*: Augsburg, Kaufdiener i Venedig 1781, † smstds. 1838; s. Henry Simonsfeld: Der Fondaco dei Tedeschi 2, 1887, S. 182. Simon Moritz v. *Bethmann* 1768—1826 Bankier i Frankfurt. *Hr. v. Garb*: en adelig Familie Edle v. Gilbelli, Ritter u. Freiherren v. Garb, k. k. Residenten i Ulm og Augsburg nævnt Kneschke 3, 441. Anastasios *Flambouriarì* (Phlampouriarès) 1774—1825 Politiker fra Zante; s. Græsk Encyklopædi 10, 1931, S. 640. Gian Battista di Biasy, † 1820, dansk Konsul paa Korfu; S. kalder ham i Brev til Münter, 29/5 1810, »en riig Handelsmand, hvis Hierte er ganske og aldeles Dansk«. Joh. Chr. *Ryberg* 1767—1832 Grosserer i Kbh. — S. 87. græske

Tjener: Sadacchi; s. 20, 83; i hans Sted antog B. som Tjener Wieneren Carl Abendroth, f. c. 1795, som fulgte B. til Kbh.; s. B.'s Brevbog (Ny kgl. S. Fol. 1578 I) 3/5 1815.

22.

Friedrich Heinrich Graf v. *Bellegarde* 1760(1756)—1845 østrigsk Feltmarskal. v. *Pflacher*: en kurpfalz-bayr. Friherrefamilie v. Pflachner nævnes Kneschke 7, 128 f. — S. 88. Kronprinds: Ludwig af Bayern; s. 21, 84, Kronprindsen af Sverrig: Karl Johan.

23.

Brev fra Frankfurt: S. var da paa Hjemrejse til Danmark. den snurrige Person: Oehlenschläger's Syngespil »Freias Alter« udkom 1. Gang 1805 i »Poetiske Skrifter«; 2. Gang 1816; muligvis er der tænkt paa Skoleholderens Replik (Liebenbergs Udgave 13, 67, 1. Stykke): »Gid jeg havde mig et Compas, at jeg kunde... faae at vide disse Egnes sydlige eller nordlige Bredde«. »Han, som boer lidt under Havet... Spare er en Dyd hos ham; Men, naar han, tung af Ducater, Spiser evige Salater etc.; J. H. Wessel: Braadne Potter i alle Lande; Schubart lagde Vejen om ad Holland for at rejse et privat Laan til Afhjælpning af sin finansielle Nød. Frankfurter Cavalieren: vel Bethmann. Kjøbenhavnner Cavalieren: Ryberg. en vis publik Kjæltring: formodentlig sigtes til Bogholder og Fuldmægtig ved Overformynderiet Carsten Ludvig Schiødt 1767—1821 (Richter: Jur. Stat 287); s. B. til Schiødt 30/9 1814 ff. i Brevbogen; B.'s Kones Medgift var anbragt i Overformynderiet. — S. 89. Livourner Ridderen: J. C. Ulrich. Vedkommende: sigtes der til den under Frederik VI formaende Finansminister og Overdirektør ved Rigsbanken Johan Sigismund v. Møsting?. decorerede Mand i Livourno: J. C. Ulrich, Ridder; s. 20, 83. Napoletaner Ridderen: Heigelin. antike Mynter: s. 18, 80 nederst. Tegningerne fra Brødrene Riepenhausen: s. Thiele 2, 238 nederst. — S. 90. Hertuginde af Augustenborg: Caroline Amalie 1796—1881, ægtede 22/5 Christian Frederik. Kongen imøde: Frederik VI opholdt sig fra Sept. 1814 til Maj 1815 ved Kongressen i Wien. Ludvig Frederik Brock 1774—1853 Overadjutant hos Christian Frederik. Prindsessen i Horsens: Charlotte Frederikke 1784—1840; B. havde i hvert Fald senere, maaske gennem Faderen, der var Provst i Horsens († 1833), Forbindelse med Prinsessen; Brev til hende 25/2 1815 (Brevbogen). F. J. C. *Güldenchrone* 1765—1824 Lensbaron, Stiftamtmand i Aarhus (1804—20). præfiscine: Lad det være sagt i en god Stund; Udtryk hentet fra den romerske Komædie (Plautus). Chargé d'affaires i Rom: s. 25, 94.

24.

im schönen Land wo die Zitronen blühn: Goethe's Digt: Mignon (Kennst Du das Land). à plond: à plomb, et Udtryk hentet fra Fægteskolen; at være d'aplomb 5: at være »i Lod«, at staa sikkert paa Benene, have Selvtillid; s. Dorph 63. Mine søde Børn, 3 i Tallet: 1. *Georg Koës B.* 1814—78 Proprietær, ejede 1840—63 Herregaarden Gyldeholm (V. Flakkebjerg H.). 2. *Augusta Marie Frederikke B.* 1816—91, ~ 1837 C. C. Hall. 3. *Frederikke Koës B.* 5. Maj (døbt 16. Maj, Frue K.) 1818—97, ~ 1840 *Michael Treschow* til Laurvig; DAA 1889, S. 424; Til Minde om Frederikke Koës Treschow, Kjbh. 1898. — S. 92. Bygholm: ejedes af Nic. Eman. de Thygeson 1772—1860 til Stamhuset Matstrup, fhv. Amtmand i Norge. Konrad v. *Blücher-Altona* 1764—1845 Overpræsident i Altona (1808 ff.). Conrad Hinrich *Donner* 1774—1854 Købmand i Altona. Piter

Poel (udtales Pu'el) 1760—1837, hvis Erindringer blev udgivet af Sønnen Gustav P. som »Bilder aus vergangener Zeit. Erster Theil«, Hamburg 1884. 8. Friedr. Cph. *Perthes* 1772—1843 Forlægger i Hamborg. Georg Wilhelm *Bokelmann* c. 1779—1847 dansk Generalkonsul ved Hansestæderne; muligvis den Købmand G. W. B. i Cadix, der var Wilhelm v. Humboldt's Led-sager paa den baskiske Rejse i 1801; s. Wilhelm u. Caroline v. Humboldt in den Briefen 7, 378 (Reg.). Johann Friedrich *Overbeck* 1789—1869; »Bas-reliefs des Bildhauers A. T. 1.—3. Lief. Nach den Zeichnungen von F. O. in Kupfer gestochen von P. Bettelini u. Di Marchetti, Frankfurt a. M., u. A. Peter *Cornelius* 1783—1867 tysk Maler, i Rom 1811—19 og senere; P. v. C.: Bilder zu G.'s Faust. Gestochen von F. Ruscheweyh, Frankfurt a. M. 1816. 12 Bl. Tvær-Folio. til Weimar: om Besøget hos Goethe s. Memoirer og Breve 47, 128 f. til Nyrnberg: Ophold 11.—16. Dec.; s. anf. Værk S. 129 f.

25.

S. 93. *Giovanni Lunzi*: s. 17, 78. halvmoratellisk: ifølge Brev fra den 12aarige Ermanno Lunzi til S., Zante 11/5 1818 (Schubart's Arkiv, Pk. 14. Fasc. b), havde han (og Giovanni) til Lærer i Geografi og Historie en Professore Moratelli, mens Læreren i Fransk og Tysk hed Signor Luz. — S. 94. *la meillure finesse* etc.: i Følge Stevenson's book of quotations. 3. ed., Lond. 1938 (4.), S. 349 Nr. 11 ordsprogligt (La plus grande f. est de n'en avoir point). Tale om denne Sag: s. 23, 90 nederst. Luigi *Chiaveri*: dansk Konsul i Rom, Søn af Bankieren Giuseppe C. og Anna Schultheiß 1760—1840, der som Enke 1793 ægtede Bankieren Giov. Raimondo Torlonia; s. 27, 96.

26.

S. 95. *Conrado*: den ældste af de tre Brødre Lunzi; angaaende denne L.'s Rejse til Pisa og Florens s. Memoirer og Breve 33, 97 ff.: Rud. Bay kørte 20/3 med Hr. Due, dansk Købmand i Livorno, til Pisa, hvor de hentedede Conrado og Giovanni Lunzi, rejste alle fire til Florens, hvor Schubart var indtruffet, derpaa rejste Bay og de to Brødre tilbage til Rom, hvor Bay indlogerede sig hos Brøndsted; der var dengang ca. 30 Danske og Norske i Rom, bl. a. Grev Conrad Rantzau-Breitenburg, Billedhuggeren Hermann Freund, Peder Hjort, Provst Frederik Schmidt og B. S. Ingemann; de to sidste blev af B. anbefalet til Capece Latro i Neapel 24. og 25. Febr. (Brevbogen). H. F. J. *Estrup* 1794—1846 dansk Historiker, Fader til Politikeren J. B. Scavenius Estrup. Prindsen: Christian August 1798—1869 Hertug af Augustenborg og hans Broder, Frederik 1800—65 Prinsen af Nør.

27.

Christian *Ramus*: s. 1, 5. »Den Prosit, som kom seent« etc.: Kierlighed uden Strømper (Levins Udgave S. 58). — S. 96. Antonio *Canova*: s. 5, 22. *Giomelli*: Nicola Jommelli 1714—74. Giov. Raimondo *Torlonia* 1754—1829 Bankier, Hertug af Bracciano; havde tre Sønner: Marino, Alessandro og Carlo og i det mindste to Døtre, Teresa og Maria Luigia; s. Noack 2, 600 og David Silvagni: La corte e la società romana nei secoli 18. e 19. Bd. 3, 1885, S. 313; jvf. Friedrich Noack: Die Bankfürsten T. Ein Beitrag zur Sozial- u. Wirtschaftsgeschichte Roms im 18. u. 19. Jahrhundert i: Vierteljahrsschrift für Sozial- u. Wirtschaftsgeschichte 18, 1924, S. 201—23.

Nr. 28. Brev fra Christian Frederik (Christian VIII), 1813.

Christian Frederik (*Christian VIII*) 1786—1848. C. F. blev 1809 Præsæs for Kunstakademiet og fik derved Forbindelse med Akademiets Stipendiater i

Rom, først og fremmest *Thorvaldsen*, og da Schubart i Kraft af sin Stilling og Tilbøjelighed følte sig som Beskytter, Mæcen og Fortaler for de danske Kunstnere og Videnskabsmænd i Italien hos Kongen, Akademiet og dets høje Præses, traadte han ogsaa i Forbindelse med C. F., vel under sit Besøg i København 1811—12, hvor han virkede som en Art Impressario for Thorvaldsen; s. Thiele 2, 192 ff. Brevvekslingen, som den er bevaret, strækker sig fra 1812—31. I Schubart's Arkiv (Pakke 3) findes 9 Breve fra C. F. til S.: Sorgenfri 5/9 1812, Kbh. 11/4 1818, Odense 26/4 1818, Pymont 10/7 1818, Carlsbad 20/7 1819, Kbh. 14/11 1829, 18/2 og 26/4 1831, de sidste indeholdende kritiske Bemærkninger til Manuskriptet til S.'s Memoireværk »Biographie d'un diplomate de 50 ans« 1—7 (Ny kgl. S. Fol. 1386^d), som var bestemt til Udgivelse i Paris i 1832, men aldrig udkom. Sammesteds findes 4 Koncepter til Breve fra S. til C. F.: Rom 1818 — Sollerup 1829, Originalerne findes i Kongehusets Arkiv.

Deres Søster: vel Charlotte Schimmelmann. — S. 97. Søn: Prins Frederik (VII) 1808—63. Overfart: »paa en Fiskerbaad fra Fladstrand [Frederikshavn], klædt som Matros«; s. Norges historie 5. 2, 1914, S. 275. mine Søstre: Charlotte 1789—1864, gift 1810 med Landgreve Vilhelm af Hessen-Kassel, og Juliane 1788—1850, gift 1812 med Prins Frederik Vilhelm C. L. af Hessen-Philippsthal-Barchfeld. Joh. Frederik *Bardenfleth* 1772—1833 Hofchef hos Prins Ferdinand. — S. 98. C. F. *Hansen* 1756—1845 Arkitekt, Direktør for Kunstakademiet, hvis Præses Christian Frederik var. C. W. *Eckersberg* 1783—1853; i Rom 3/7 1813—13/5 1816. C. F. *Høyer*: s. 2, 11. Nicolai *Abildgaard* 1743—1809 Direktør for Akademiet (1801—09). J. L. *Lund*: s. 2, 9; blev Medlem paa et Maleri »Habors Tilbagekomst fra Slaget«.